Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi ● Rok wydania IV ● 5 - 11 lipca 1993 r. ● nr 27 (61)

NIEBEZPIECZEŃSTWO POWRACA

W "Wołkowyskiej Gazecie" w lutym br. został opublikowany artykuł Pusznienkowa "Partia Komunistów Białorusi", w którym nawołuje on do odrodzenia partii komunistycznej.

Wyżej wymieniony artykuł mocno mnie wzburzył. Szczególnie, gdy autor wyraża obawy z powodu upadku duchowości społeczeństwa, mówi o stosunkach partii do Kościoła, omawia konkretny program pracy z młodzieżą.

Jaki był stosunek partii do religii łatwo stwierdzić na przykładzie, chociażby, Woronowa. Podczas rewolucji jednego naszego księdza bolszewicy, którzy wtargnęli podczas nabożeństwa do kościoła, zmusili tańczyć w ornacie "Jabłoczko". A ile księży przeszło przez więzienia tylko za to że byli księżmi?

Warto przypomnieć 1967 r. - rok 60 rocznicy Rewolucji Październikowej, kiedy to w Woronowie został zniszczony kościół, a na jego miejscu wzniesiono pałac kultury. Ludzie, których tak wielce "szanowała" partia komunistyczna, protestowali, stojąc dniami i nocami na kolanach, rzucali się pod traktory - nic nie pomogło. A nowe organy zakupione ze składek parafian w 1938 r. połamano i wyrzucono na złom.

Obecnie w ciągu dwóch lat zbudowano nowy kościół, na skrzyżowaniach ulic miasta ponownie ustawiono krzyże.

Uważam, że jest aktem barbarzyństwa jednoczesne odbudowywanie świątyń i wznawianie KPB-PKB!

A co się tyczy młodzieży, to posyłajcie swoje dzieci do naszego niestrudzonego księdza Wacława i nie potrzebne będą różne programy, komsomoł, pionierzy...

Pusznienkow pisze, że partia będzie działała w kierunku odzyskania władzy, by zapewnić szeroki udział robotników i kołchoźników na wszelkich szczeblach organów władzy. Niebywałe kłamstwo. Historia okresu minionego dobitnie świadczy o tym, że od Rady Wiejskiej począwszy aż do Rady Najwyższej kandydatów na deputowanych zawsze wyznaczały organa partyjne. Zresztą ranga społeczna przewodniczących rad zawsze była niższa od rangi pierwszych sekretarzy.

Mogą mi powiedzieć: - nie ma już rajkomów.

Spójrzcie wokół siebie: byli przedstawiciele władz partyjnych wszystkich szczebli od sekretarza organizacji partyjnej kołchozu począwszy i wzwyż jak siedzieli w fotelach i kierowali tak i nadal to robią...

Każdy, kto choć odrobinę wierzy w Boga, powinien walczyć przeciwko odradzaniu partii komunistycznej.

Czesław Fomiczewski
rej. Woronowski

RZECZYWIŚCIE POWRACA...

W dn. 29-30 maja br. w Mińsku odbyły się obrady II (Zjednoczonego) Zjazdu Partii Komunistów Białorusi. W obradach wzięło udział 538 delegatów z PKB i KPB, reprezentujących ponad 18 tysięczną rzeszę komunistów Białorusi. Około 69 proc. stanowiły osoby w wieku powyżej 40 lat. Wśród delegatów było 348 pracowników umysłowych, 81 robotników oraz 58 kołchoźników. Ciekawostką jest to, że w obradach zjazdu wzięło udział 62 naukowców, a co trzeci delegat jest deputowanym Rady tego lub innego szczebla.

W referacie sprawozdawczym A. Łaszkiewicz skrytykował demokratyczne siły Republiki, wspomniał o konieczności umocnienia dyscypliny w szeregach partii i o pracy z młodzieżą. Referent zwrócił szczególną uwagę na konieczność zacieśnienia kontaktów z zakładowymi komitetami związków zawodowych, wypowiadając się negatywnie pod adresem niezależnych związków zawodowych. Mówiąc o przyszłych wyborach A. Łaszkiewicz podkreślił konieczność opracowania programu szkolenia kandydatów na deputowanych. RKB powinna okazać pomoc organizacjom komsomołu, DSPS i Narodowemu Ruchowi Białorusi w utworzeniu struktur rejonowych, miejskich i obwodowych.

Jak wiadomo w Radzie Najwyższej RB komuniści utworzyli swoją 58 osobową frakcję, na czele której stoi Michaił Kaczan, przewiduje się utworzenie odpowiednich frakcji w radach terenowych.

Mówca określił parlamentaryzm i urząd prezydencki jako atrybuty społeczeństwa burżuazyjnego.

Zaistniała konieczność zjednoczenia sił komunistycznych byłego Związku Radzieckiego na wzór Kominternu.

Zjazd zwrócił się do XII sesji RN RB z apelem o zawarcie ekonomicznego, obronnego i innych sojuszy z państwami byłego ZSRR.

Delegaci zjazdu wybrali 54 osobowy Komitet Centralny. Na plenum KC wybrano siedmiu sekretarzy i podjęto decyzję o wstąpieniu PKB do Narodowego Ruchu Białorusi.

j.d.

Uniwersytet Polski w Wilnie

Na zaproszenie rektora prof. dr. Romualda Brazisa spotkałam się ze studentami wstępnego roku organizującego się Uniwersytetu Polskiego. Założyło go Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy. Inauguracja zajęć odbyła się 3 października ub. roku w auli szkoły średniej im. A. Mickiewicza z polskim językiem wykładowym. Organizatorzy oparli się na uchwalonej w kwietniu ub. r. ustawie "O nauce i studiach w Republice Litewskiej". Zawiera ona omówienie trybu nadawania osobowości prawnej uniwersytetom. Wnioski dla rządu przygotowuje Rada naukowa Litwy. Dotychczas jej nie było. Została wyłoniona dopiero w listopadzie ub. r. Na jej czele stanął prof. Bronius Kuzmickas, wiceprzewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej. Ma on wiele obowiązków, dlatego zorientowani w jego obciążeniach liczą się z tym, że do stycznia przyszłego roku nie zdoła zwołać Rady na pierwsze posiedzenie. A gdy to nastąpi, delegacja Rady zapozna się nie tylko z pismami, które od wiosny są już złożone przez inicjatorów powołania tej placówki dydaktycznej, ale też zapozna się z zajęciami, jakie są prowadzone ze studentami na wstępnym roku Uniwersytetu Polskiego. Obecnie studiuje około 150 osób. Wiosną, podczas rekrutacji, zgłosiło się 250 chętnych. Organizatorzy nakłaniali kandydatów - tegorocznych maturzystów, by nie rezygnowali z egzaminów na studia w już istniejących uczelniach Litwy - litewskich bądź rosyjskojęzycznych. Wielu uległo namowom utrzymując, że powrócą tutaj, gdy placówka otrzyma osobowość prawną. Wtedy zdobędzie też własny lokal. Na razie Uniwersytet korzysta z pomieszczeń dwóch polskich szkół średnich im. Wł. Syrokomli (przy ul. Linkmenu 8) i szkoły im. A. Mickiewicza (przy ul. Kruopo 11).

Organizatorzy widzą Uniwersytet Polski jako placówkę społeczną korzystających z dotacji państwowych. Ich zdaniem środowisko polskie nie zdoła utrzymać własnej wyższej uczelni utrzymać. Spodziewają się, że Litwa pomna na własne doświadczenia odniesie

Ciąg dalszy na str. 2

Na spotkanie z ziemią Orzeszkowej i Mickiewicza

Coraz więcej Polaków z Macierzy przyjeżdża by odwiedzić dawne ziemie kresowe, poznać miejsca związane z kulturą polską.

Swoista przyroda i tradycje tej ziemi były źródłem natchnienia genialnych pisarzy Adama Mickiewicza i Elizy Orzeszkowej. Na spotkanie z nią przyjechali nasi rodacy z Krakowa Maria Jędo i Bronisław Maciejkowski, członek ZG Związku Sybiraków.

L.M.

KONKURSY LATA '93

Redakcja "Głosu znad Niemna" ogłasza konkurs dla młodych czytelników pod hasłem **"Moje wakacje z Polską".**
Prosimy o przesłanie do nas wrażeń, opinii i opisów przygód z wakacji spędzonych w Polsce lub z letnich spotkań z Polakami we wszystkich zakątkach świata. Autorzy najlepszych prac znajdą je wydrukowane na łamach naszego pisma, a pośród wszystkich uczestników rozlosowane zostaną nagrody książkowe.
Na listy czekamy do 1 października.

Redakcja "Głosu" ogłasza konkurs fotograficzny pt. **"WAKACJE W OBIEKTYWIE".**
Najlepsze zdjęcia będą zamieszczane na łamach naszego pisma, a wśród uczestników rozlosujemy nagrody książkowe.
Prace prosimy nadsyłać do 1 października.

W kilku zdaniach

W pierwszej połowie lipca w Mohylewie odbędzie się Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chrześcijańskiej "Mahutny Boża". Zgłosili swój udział wykonawcy z Polski, Niemiec, Włoch, Wenezueli, Rosji i in.

Na Białorusi ilość bezrobotnych wynosi około 53 tysiące osób. Ponad 65 proc. tej liczby stanowią kobiety.

Powstał urząd celny w Mohylewie, który będzie kontrolował przewóz towarów na wschodnich rubieżach Republiki. Wkrótce zostanie utworzony urząd celny w Kriczewie.

W październiku 1997 r. Pińsk będzie obchodził swoje dziewięćsetlecie.

Bilans dochodów i wydatków ludności Białorusi za styczeń-kwiecień br. wygląda następująco: dochody przewyższają wydatki o 64,6 mln rubli co oznacza, że tej właśnie sumy pieniędzy ludność Republiki nie wykorzystała na zakup towarów i usług.

W dn. 6-7 lipca odbędą się obrady III Ogólnobiałoruskiej Konferencji Politycznej. Druga Konferencja miała miejsce w 1925 r.

Ukazał się pierwszy numer nowego czasopisma o tematyce historycznej "Białoruska Przeszłość" ("Biełaruskaja Minuuszczyna").

Jak oświadczył prof. A. Maldzis biblioteka Chreptowiczów powróci na Białoruś. Główne zbiory tej unikalnej biblioteki znajdują się na Ukrainie.

Miastu Grodno UNESCO przyznało "Srebrną Palmę" za osiągnięcia w dziedzinie zaktywizowania mieszkańców podczas zimy. Jak wiadomo mieszkańcy Grodna już czterokrotnie współzawodniczyli z mieszkańcami kanadyjskiego miasta Piterboro w sportach zimowych. Wśród miast kanadyjskich "Srebrną Palmę" otrzymało miasto Vancouver.

Przewiduje się, że na Białorusi szczyt zachorowań na raka tarczycy (w wyniku katastrofy czernobylskiej) przypadnie na lata 1996-2001. Już obecnie stwierdzono znaczny wzrost tych zachorowań wśród dzieci.

Amerykańskim uczonym udało się wykryć mechanizm przenikania wirusa grypy do komórek organizmu ludzkiego. Stwarza to nowe perspektywy w walce z tą chorobą.

SZANSA dla Wschodu

Nasiliła się rywalizacja o dostęp do bogatych zasobów surowcowych Rosji i innych krajów WNP, do osiągnięć technologicznych podlegających konwersji wojskowo-przemysłowej i do potężnego rynku zbytu. We wschodniej przestrzeni gospodarczej robi się coraz ciaśniej.

W istocie rozstrzyga się dziś problem, kto z partnerów zagranicznych pozostanie na trwałe w tym regionie, a kto zostanie z niego wyeliminowany. Odpowiedź na to pytanie nie może być dla Polski obojętna, tak jak nie może być obojętne to, co sądzą Rosjanie o swoich stosunkach z państwami Europy Środkowo-Wschodniej w tym zwłaszcza z Polską.

Borys Jelcyn skrytykował niedawno publicznie Ministerstwo Spraw Zagranicznych za niedostateczne zainteresowanie byłymi państwami członkami RWPG. W ślad za tym w Moskwie zorganizowano specjalne forum z udziałem ekspertów zachodnich, poświęcone właśnie tej sprawie.

Wiadomo, że od połowy lat 80. do początku 1992 r. udział krajów WNP w eksporcie z Polską zmniejszył się z 28 proc. do ok. 10 proc. Rosjanie uważają, że tak głębokiego regresu nie da się wytłumaczyć wyłącznie czynnikami obiektywnymi, że istotną rolę odegrały tu "błędy i omyłki" po obu stronach granicy.

Podstawowy kierunek rozumowania rosyjskich ekonomistów związany jest z dowodzeniem, że Rosja jest najistotniejszym partnerem gospodarczym Polski w WNP, chociaż jej pozycja zmieniła się zasadniczo: "Polska z najbliższego sąsiada przekształciła się w dalekiego. Powstał problem tranzytu linii komunikacyjnych. Na polskim rynku Rosja przystąpiła do konkurencji z innymi krajami WNP".

Polska zajmować będzie priorytetowe miejsce w polityce Rosji wobec Europy Wschodniej. Jednocześnie - twierdzą Rosjanie - Polsce będzie bardziej zależało na stosunkach z Rosją niż odwrotnie. Polska nadal będzie uzależniona od dostaw rosyjskich nośników energii i zainteresowana zbytem swoich towarów na ogromnym rosyjskim rynku. W tym dziesięcioleciu Rosja pozostanie dla Polski głównym partnerem ekonomicznym na Wschodzie. W tym kontekście należy uwzględnić fakt, że podstawowym europejskim partnerem Rosji pozostaną Niemcy. Może to "wywołać podejrzenie Polski o nowe Rapallo (...) Ponadto nie należy wykluczać niemieckich wpływów na Litwie, Ukrainie i być może Białorusi."

Z ekspertyzy wynika, że Rosja nie jest zainteresowana takim rozwojem sytuacji międzynarodowej. Jest ona oddzielona od Polski i Europy Zachodniej swoistą strefą buforową, dlatego powinna być zainteresowana utrzymaniem dobrych stosunków z Białorusią, Litwą i Ukrainą. Z tych samych względów dobre stosunki ze wschodnimi sąsiadami leżą również w interesie Polski.

Istotną rolę odgrywają zapewne czynniki sprzyjające umacnianiu dobrosąsiedzkich stosunków Polski z Ukrainą tym niemniej "w miarę umacniania swojej zewnętrznej pozycji gospodarczej Ukraina będzie coraz bardziej rywalizować z Polską o wiodącą rolę w Europie Centralnej i Południowo-Wschodniej). (...) Takiej jej roli obawiają się nawet Czechy, Słowacja i Węgry".

Dla Litwy - zdaniem autorów ekspertyzy partnerem ekonomicznym - "Litewska elita polityczna obawia się polonizacji swojego kraju. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, liderzy litewscy w celu modernizacji gospodarki będą orientować się na litewską diasporę w Ameryce Północnej i na Niemcy".

Jeśli zaś chodzi o Białoruś, to "każdy reżim białoruski zechce raczej zachować orientację na Rosję". Jednakże w ekspertyzie stwierdza się, że Białoruś jest zainteresowana dostępem do morza przez polskie porty, że

Polska jest dla Białorusi oknem na Europę.

Rosjanie podkreślają, że w rosyjsko-polskich kontraktach handlowych dawno ukształtował się schemat "rosyjska ropa, gaz, i surowce w zamian za polski węgiel, koks, siarkę, produkty żywnościowe i medykamenty". Taki odpowiadający obu stronom układ ma szansę przetrwać w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Według prasy polskiej

Uniwersytet Polski w Wilnie

Ciąg dalszy ze str. 1

się przychylnie do tej inicjatywy. Zwłaszcza, że człowiek najpełniej może się rozwijać tylko w swoim środowisku językowym i kulturowym najlepiej od przedszkola po wyższą uczelnię. Obserwuje się spustoszenia w rozwoju osobowości, jakich doznają dzieci pozostające od przedszkola w wielorakim kręgu językowym. Lepiej rozwija się człowiek, który już jako dojrzały zawiera przyjaźnie z ludźmi odmiennej kultury. Będzie miał po temu okazję i na Uniwersytecie Polskim w Wilnie, ponieważ statut tej uczelni gwarantuje możliwość studiów i pracy tym wszystkim, który będą respektowali ustawy Republiki Litewskiej, niezależnie od ich rasy, narodowości, płci, przekonań religijnych lub orientacji politycznych, opierając się jedynie na woli i kwalifikacjach kandydatów.

Dla Polaków mieszkających na Litwie studia w Polsce nie są zadowalającym rozwiązaniem. W tym wieku nieraz zakłada się rodziny. Ponadto zachodzi obawa, że oderwani od środowiska własnego kraju nie będą umieli po powrocie dostosować się do warunków pracy, mogą nie znaleźć wspólnego języka ze środowiskiem litewskim. Lepiej więc, by mogli kształcić się po polsku na Litwie, a tylko na doskonalenie zawodowe przybywać do Polski na czas krótszy, niż wymagają tego studia stacjonarne.

W ubiegłym roku powołano do życia cztery wydziały. Na wstępnym roku każdego z nich znalazło się 30-40 studentów.

I - Wydział Humanistyczny kształci w zakresie filologii angielskiej i niemieckiej, a także w zakresie plastyki wraz z wzornictwem przemysłowym. Czwartym kierunkiem na tym wydziale jest pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

II - Wydział Prawa i Ekonomii uruchomił jeden kierunek: ekonomii i zarządzania.

III - Wydział Przyrodniczy ograniczył się do dwóch kierunków: biologii i wychowania fizycznego.

IV - Wydział Medyczny ma kształcić studentów w zakresie lecznictwa ogólnego i stomatologii. Rok wstępny zgromadził najwięcej kandydatów, bo 45. Wydział ten utrzymuje bliskie stosunki z Wyższą Szkołą Medyczną kształcącą pielęgniarki. Szkoła jest pod opieką Wydziału Medycznego Uniwersytetu Wileńskiego. Ale klasa polska (licząca 26 osób) korzysta z pomocy Stowarzyszenia Naukowców Polaków i organizującego się Uniwersytetu Polskiego. Chodzi o opracowanie terminologii polskiej, bowiem w szkole prowadzone są wykłady w języku litewskim bądź rosyjskim, a także o przygotowanie w tej mierze właściwych pomocy dydaktycznych.

Organizujący się Uniwersytet Polski w Wilnie zaprzyjaźniony jest również ze Szkołą Rolniczą, która jest w gestii Ministerstwa Rolnictwa. Dotychczas było to Technikum Rolnicze (w Wojdatach) z rosyjskim językiem wykładowym. Przyjmowani są tam kandydaci po szkole dziewięcioletniej. Obecnie uczelnia ta przechodzi przeobrażenia. Nie tylko ze względu na język wykładowy polski, ale również program I roku tej szkoły dopasowany jest do poziomu college„u. Obecnie w tej trzyletniej szkole znajduje się około 250 uczniów.

W przyszłości na Wydziale Humanistycznym przewidziane jest studium podyplomowe z języka polskiego. Istniejący bowiem Instytut Pedagogiczny w Wilnie, kształcący polonistów, nie ma prawa nadawania swoim absolwentom tytułu magistra.

Niektóre zajęcia prowadzone są dla wszystkich wydziałów. Są to zajęcia z języka litewskiego, polskiego, z informatyki, ze znajomości języków zachodnich.

Raz w tygodniu słuchacze wszystkich wydziałów spotykają się na wspólnych zajęciach. Mają one na celu rozwój ogólny studentów (przeważnie w dziedzinie humanistycznej) przez stały kontakt osobisty, wzajemne poznanie się.

Właśnie na takie zajęcia zostałam zaproszona 21 listopada ub. r. do szkoły imienia Wł. Syrokomli. Z dwóch moich propozycji tematycznych pan Rektor wybrał temat z historii sztuki, dotyczący arcydzieła baroku wileńskiego - kościoła św. Piotra i Pawła. Ks. Piotr Sledziewski, historyk sztuki i kapelan wojsk polskich w randze pułkownika, wyjeżdżając z Wilna zabrał dzieło swego życia, przygotowane do druku, lecz nie wydane do 1939 r. Osiadł we Wrocławiu, gdzie został wykładowcą Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych i Dyrektorem Muzeum Archidiecezjalnego. Mimo jego starań dzieło to nie mogło być w PRL opublikowane. W kilka lat po osiedleniu się we Wrocławiu autor zmarł i jego dzieło zaginęło.

Jedynym po nim śladem jest artykuł, który Jerzy Orda, historyk sztuki, opublikował w 1933 r. w periodyku U.S.B. "Alma Mater Vilnensis". Omawia w nim wybrane z koncepcji ks. P. Sledziewskiego niektóre wątki ikonograficzne, które zaakceptował. Całość interpretacji ks. Sledziewskiego znają ludzie, którym je przekazywał, oprowadzając ich po kościele. Opowiadał sugestywnie, słuchacze byli zafascynowani. Należałam do tych licznych w Wilnie ludzi, którzy mieli szczęście słuchać bezpośrednich opowieści dotyczących związków pomiędzy rzeźbami. Jak wiadomo, tylko futuralnych rzeźb jest tutaj ponad 2 tysiące.

21 listopada ub. r. przedstawiłam studentom w zarysie treść zaginionego dzieła. Na prośbę zainteresowanych następnego dnia spotkaliśmy się w kościele, aby "in situ" ukazać powiązanie w wątki tematyczne licznych rzeźb ze sobą.

Pozostawiłam do powielenia artykuł dr. Jerzego Ordy (który zmarł w Wilnie w 1972 r.), by studenci mogli się zapoznać z jego spojrzeniem na dzieło ks. P. Sledziewskiego.

Wspominam tedy również o komunikacie, jaki jesienią 1990 r. wygłosiła pani Irena Vaisvilaite z Wilna w Instytucie Sztuki PAN w Warszawie na sesji pt. "Barok na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego". Znalazła ona w magazynach Poniewieża i Kowna rzeźby z późniejszego ołtarza kościoła św. Piotra i Pawła. Podjęła również próbę interpretacji rzeźb ufundowanych przez M.K. Paca.

Zaznaczyłam, że studenci mogli się zwrócić do pani I. Vaisvilaite, którą mają na miejscu (pracuje bowiem na Antokolu w Instytucie Historii Sztuki Litewskiej Akademii Nauk), by sama przedstawiła im swój punkt widzenia.

Miałam okazję bezpośrednio przyjrzeć się, jak funkcjonuje Uniwersytet Polski w jego pierwszym roku, roku wstępnym. Ministerstwo Edukacji RP na rok przyszły ograniczyło do 20 ilość miejsc na studiach dla Polaków z Litwy. Zwiększa to zadania polskiego uniwersytetu na miejscu.

Janina Zagołowa-Zienowicz

Tak czynią Polacy na Litwie. A czy nie stać Polaków Białorusi na utworzenie własnej uczelni? Swoje opinie i refleksje na ten temat prosimy nadsyłać na adres redakcji.

PALIWO ZA DOLARY

Brak paliwa jest w tej chwili na Białorusi problemem pierwszorzędnym. Wprowadzone rok temu kartki, na które posiadacze prywatnych wozów mogli kupić do 80 litrów benzyny na miesiąc, nie mają pokrycia.

Zadłużenia wobec Rosji, jedynego dostawcy ropy na Białoruś, doprowadziły do tego, że CPNy, tak zwane państwowe, są nieczynne. Benzynę sprzedaje się jedynie inwalidom, pozostali zaś muszą korzystać z CPNów komercyjnych, płacąc cenę 200 rubli za litr.

Po spłaceniu Rosji 208 milionów dolarów, obecny dług Białorusi za paliwo wynosi 350 milionów dolarów. Na skutek negocjacji rządowych w Moskwie ustalono, że Białoruś ma go pokryć dostawą swoich samochodów ciężarowych, nawozów sztucznych itp.

Mimo tych trudności ilość samochodów na białoruskich ulicach cały czas rośnie. Kierowcy żartują, że za dolary na nieczynnym CPNie można zatankować benzynę nawet do salonu.

Laura Michajlik

DO POLSKI

Przeczytałam artykuł w "Głosie" "Jądąc do Polski" pani Krystyny Kurczewskiej. Identyczna była sytuacja ze mną. Pani Kurczewska pisze jak gdyby była moim sobowtórem. Ja też jestem emerytką, ale jeszcze pracuję. Mam krewnych w Polsce. W Gorzowie Wielkopolskim mieszka mój rodzony brat. Też nie mogę do niego pojechać, ponieważ bardzo drogo kosztuje bilet. W urzędzie celnym trzęsą tak, że nic nie zostaje. Natomiast cała Rosja jedzie i dla nich wszystko można wieźć. Przede mną Rosjanka przewiozła 10 butelek spirytusu (sama mi o tym powiedziała) i celnik nie trząsł ją, a mnie przewrócił bagaż do góry nogami.

Pracowaliśmy całe życie, a na stare lata człowiek został żebrakiem i musi się kręcić żeby wyżyć i całe życie ciebie trzęsą. Takie to jest życie w tym "wolnym" kraju chociaż twierdzili, że człowiek dla człowieka to "drug, towariszcz i brat". Na stare lata ciągniesz torbę jak ten tułacz, a nie jak człowiek, który przeżył życie uczciwie i chce pojechać do rodziny za granicę.

Myślę, że nikt by nic nie wiózł, jeżeli by wymieniali pieniądze. Nie każdy chce stać na rynku i trząść ciuchami, ale musi. Taka jest polityka w tym kraju, żeby znęcać się nad człowiekiem.

Mam nadzieję, że i "Głos" wystąpi na łamach gazety w obronie Polaków dyskryminowanych w urzędzie celnym w Grodnie. Kto jedzie z jedną torbą tego trzęsą, a kto wiezie kilka tobołów - to nie. Żal że nie mogę pojechać do brata, a nie widzieliśmy się już 9 lat. On nie może przyjechać gdyż miał zawał serca, a u mnie nie ma tyle pieniędzy na drogę do niego. A przejść przez te tortury w Grodnie na dworcu nie każdy może.

Stanisława Sokołowa

Głos znad Niemna

Nasz kościół

Wieś Hniezno (dawniej miasteczko) jest położone w odległości 10-12 km od Wołkowyska w południowo-zachodniej jego części. W starych kronikach Hniezno upomina się od roku 1449, kiedy to król Kazimierz IV Jagiellończyk sprezentował (na pewno za jakieś zasługi, może w wojnie 13 letniej z Krzyżakami) wieś Hniezno Mikołajowi Wojszełowiczowi, który założył swą siedzibę o kilometr na wschód od wsi Hniezno. Ale majątek w ciągu wieków przechodził od jednego dziecka do drugiego.

Następny z kolei właściciel Michał Szemiatowicz w r. 1527 zbudował we wsi Hniezno z czerwonej cegły kościół pod wezwaniem Św. Michała Archanioła. Był to okres panowania Zygmunta I Starego. Wykonany w stylu gotyckim z elementami renesansu ma niepowtarzalną architekturę. We wnętrzu umieszczony jest z lewej strony obraz Św. Michała Archanioła, jedną nogą stojącego na piersiach szatana i przebijającego go długą włócznią. Z prawej strony umieszczony obraz Św. Kazimierza. W głównym ołtarzu barwny obraz Madonny Sykstyńskiej Rafaela Santi. W r. 1840 i 1930 kościół podlegał restauracji.

Przez wieki kościół służył wiernym jako ośrodek religijny. Całe pokolenia Polaków włościan razem z dziedzicami składali tu hołd Bogu. Kościół przez długie wieki wytrzymał pożogi wojenne, wojnę francusko-rosyjską 1812 r., pierwszą wojnę światową. Nie dotknęła go klęska i podczas drugiej wojny światowej. Przy natarciu Armii Czerwonej na Niemców w 1944 roku ludność miejscowa schroniła się w tym kościele. Przez cały tydzień, kiedy przelatywały z gwizdem pociski nad kościołem, obecny w kościele przebrany w cywilne ubranie ks. Edward Ciechanowski mówił: - Św. Michał Archanioł ochroni naszą świątynię od nieszczęścia. W czasie okupacji, władze niemieckie kazały zdjąć z wieży kościoła dzwon i zawieźć go do gminy Mścibowo z celem odprawki na fabrykę i przetopienia na naboje. Dziesięciu silnych mężczyzn rozmontowało dzwon, opuścili go na sznurach na ziemię zatoczyli po deskach na wóz i powieźli do gminy. Na dzwonie był napis "Św. Michał". Po upływie miesiąca (na czyjeś rozporządzenie) dzwon powrócił na swoje miejsce na wieży. Znowu jego melodyjny głos wołał wiernych na nabożeństwo, i tak trwało aż do początku kwietnia 1961 roku, kiedy to wierni odprowadzili 12 kwietnia na miejsce wiecznego spoczynku duszpasterza ks. Edwarda Ciechanowskiego. Niedzielami wierni zbierali się w kościele modlili się, śpiewali pieśni religijne, odprowadzali na miejsce wieczornego spoczynku swoich bliskich i krewnych. Wierni chcieli nakryć dach w tej Świątyni, wykupili identyczną dachówkę i zwrócili się do władz o zezwolenie na wykonanie robót remontowo-budowlanych, ale władze uznały tą świątynię za zagrożenie dla przebywających tam ludzi. Gdzieś na początku lat 70 "Budowlani Komunizmu" zburzyli wewnątrz świątyni ołtarz i wszystko co tam było. Z biegiem czasu zawalił się dach, odkrywając wnętrze świątyni niebu, słońcu, deszczom i śniegom. Tylko masywna wieża przetrwała wraz z dębową belką i umocowanym do niej dzwonem.

Proboszcz kościoła św. Michała **ks. Ludwik Staniszewski**

6 sierpnia 1989 r. tylko co utworzony zespół Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza w Wołkowysku, wyjechał z koncertem do Hniezna. Autobus zajechał przed kościół. Na cmentarzu kościoła stała nieduża grupka wiernych. Przybyli przywitali się z obecnymi, po krótkich zdaniach, grupa zespołu weszła do środka kościoła przez boczne połamane drzwi zakrystii. W środku widok był opłakany. Zawalony dach, skrzyżowane belki, pobita dachówka, pomiot gołębi, rosnąca trawa i młode brzózki, sterczące czarne ściany, zbeszczeszczone, połamane ołtarze zniszczone organy. Jeden z członków zespołu Leszek wgramolił się na te pokręcone belki i zaczął wygłaszać mowę, podkreślając do jakiego barbarzyństwa mogli dojść budowlani komunizmu, w bezczelny sposób demolując ten cenny XVI wieczny zabytek kulturalno-religijny. Opowiedział krótko, jak wyglądała ta świątynia przed zdemolowaniem. Leszek zaproponował krótką modlitwę. Po odmówieniu "Zdrowaś Maryjo..." zaśpiewano "Serdeczna Matko" i ze słowami tej pieśni na ustach zespół wyszedł na zewnątrz cmentarza kościelnego.

Uczestnicy zespołu pojechali z koncertem do klubu, który się znajdował w byłym dworku szlacheckim. Przed zebranymi podkreślano wielkie historyczne i religijne znaczenie tego kościoła dla teraźniejszego pokolenia.

I stał się cud! W poniedziałek rano ludzie stanęli do pracy przy kościele. Powyrzucano ze środka połamane belki, gruzy, wymyto posadzkę. Powycierano sczerniałe ściany, zawieszono kilka przechowanych przez kogoś obrazów. Zrobiono tymczasowy ołtarz, zasłano białym obrusem, ustawiono świece, krzyż. I 13 sierpnia roku 1989 w ciepły, jasny, słoneczny upalny dzień, w Świątyni bez dachu przy pogodnych niebie i jasnym słońcu była odprawiona pierwsza Msza Św., po 28 latach milczenia, w przepełnionym przez wiernych kościele i cmentarzu na zewnątrz kościoła.

W sobotni pochmurny dzień 11 sierpnia 1990 r. od drzwi kościoła na przestrzeni trzech kilometrów do głównej szosy Grodno-Wołkowysk, cała droga usypana żywymi kwiatami, po bokach upiększona kolorowymi wstążkami. Domy w Hnieźnie upiększone barwińcem, po środku ściany umieszczone obrazy Matki Boskiej Miłosierdzia. Wielkie tłumy wiernych zapełniły plac przed kościołem. Na spotkanie biskupa pod główną szosę wyjechała bryczka w zaprzęgu. Procesja z krzyżem, pochodniami i chorągwiami razem z kapłanem wyszła na spotkanie biskupa. Przybyły na bryczce Jego Ekscelencja ks. Biskup Tadeusz Kondrusiewicz pobłogosławił wiernych i na czele procesji ruszył do wnętrza kościoła. W czasie uroczystej Mszy Św. celebrowanej przez Jego Ekscelencję Ks. Biskupa została wyświęcona świątynia po przeszło 29 latach bezczynności. W czasie Mszy Św. Ks. Biskup udzielił sakramentu bierzmowania.

Na swoim miejscu umieszczone są obrazy Św. Michała Archanioła i Św. Kazimierza. W głównym ołtarzu znowu cieszy oko swoimi barwami obraz Madonny Sykstyńskiej dzieła Rafaela Santi. Matka Najświętsza z Dzieciątkiem na rękach stąpa po obłokach boso. Swą królową spotyka papież Sykst i przyklęknięta Św. Teresa. U dołu ją witają dwa aniołki uśmiechnięte. Dzwon "Św. Michał" mocno trzyma się na dębowej belce, napełniając okolice swym melodyjnym dzwonieniem.

Tak siłami i ofiarami wiernych została ożywiona z ruin średniowieczna Świątynia, znowu służy celom, którym była przeznaczona od pierwszej połowy XVI wieku: krzepieniu i umacnianiu wiary ojców i dziadów.

Fabian Roztworowski
Wołkowysk

ŻYCIE ZAKONNE W KOŚCIELE KATOLICKIM

Podstawą życia zakonnego w Kościele jest przykład i nauka Jezusa Chrystusa. Duch Święty, udzielając niektórym wyznawcom Chrystusa szczególnych darów - takich jak duch modlitwy, pragnienie życia wspólnotowego, wzajemnej miłości braterskiej i przeżywania ewangelicznego ubóstwa - sprawił, że ludzie ci dążą w wyjątkowy sposób do naśladowania Syna Bożego. Ślubują oni na całe życie zachowanie rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, czyli odbierają dobrowolnie życie w stanie bezżennym, bez posiadania czegokolwiek na własność i w podporządkowaniu przełożonym zakonnej wspólnoty.

Życie zakonne zostało zapoczątkowane na Wschodzie. W IV wieku w Egipcie św. Antoni Pustelnik (+356) prowadził samotne życie pokuty i umartwienia na pustyni, pociągając swym przykładem licznych uczniów, a św. Pachomiusz (+347) zaprowadził tam wspólnotową formę życia w klasztorach. Cenne wskazania praktyczne i duchowe dał mniszym wspólnotom św. Bazyli (+379) w Kapadocji (dziś wschodnia Turcja). Także kobiety podejmowały życie we wspólnotach mniszek. Te tradycje życia zakonnego, kontynuowane w następnych wiekach na Bliskim Wschodzie, w Grecji, Bułgarii, Rumunii, na Rusi i w innych krajach, są do dziś pielęgnowane przez mnichów i mniszki, zarówno katolickich, jak i prawosławnych.

W IV wieku także na Zachodzie zaczyna się organizować życie zakonne. Do jego rozwoju przyczynił się osobisty przykład i pisma św. Augustyna (+430) w północnej Afryce. Ojcem mnichów Zachodu stał się jednak św. Benedykt (+547) we Włoszech, który nadał im swą sławną regułę. Również jego siostra, św. Scholastyka (+547), prowadziła życie zakonne.

Mnisi, począwszy od tamtych wieków, oddają się modlitwie i pracy: studiom, nauczaniu, pisaniu dzieł religijnych i świeckich. Wielu z nich było też misjonarzami, jak św. Wojciech (+997), biskup Pragi, który poniósł śmierć męczeńską, głosząc Ewangelię pogańskim Prusom.

W XIII wieku powstała w zachodniej Europie nowa forma życia zakonnego: zakony żebracze. Łączą one troskę o ścisłe zachowanie ubóstwa z życiem modlitwy, apostolskim głoszeniem słowa Bożego i sprawowaniem sakramentów oraz braterską wspólnotą. Dali im początek św. Franciszek (+1226), Włoch i św. Dominik (+1221), Hiszpan. Również w tej epoce nie brakowało wielkich inicjatorek żeńskiego życia zakonnego, takich jak św. Klara (+1253).

Kolejne ożywienie życia zakonnego nastąpiło w XVI wieku, w czasach Soboru Trydenckiego. W obliczu nowych potrzeb epoki nowożytnej powstały nowe zakony, takie jak Jezuici, założeni przez Hiszpana św. Ignacego Loyolę (+1556) do pełnienia licznych zadań apostolskich w szczególnym posłuszeństwie; czy Urszulanki, założone przez Włoszkę św. Anielę Merici (+1540) celem wychowania dziewcząt. Podejmowano też odnowę dawniej powstałych zakonów; na przykład, św. Teresa z Avili (+1582) zreformowała w Hiszpanii Karmelitów i Karmelitanki. W łonie zaś franciszkańskich zakonów rodzi się reforma kapucyńska (1525).

W ostatnich stuleciach powstały bardzo liczne wspólnoty zakonne męskie i żeńskie. Są to przede wszystkim zgromadzenia zakonne, prowadzące różnorodne formy działalności apostolskiej: duszpasterstwo, misje, nauczanie, posługę chorym i wiele innych.

W XX wieku życie zakonne zostało umocnione nauką Soboru Watykańskiego II. Nie może go zabraknąć również w naszych czasach, pełnych niepokojów i poszukiwań, dobra i zła. Także dzisiaj osoby zakonne winny stawać się wiarygodnymi świadkami miłości Boga i człowieka, idąc za wzorem Jezusa Chrystusa.

W ostatnich dziesiątkach lat w niejednym kraju wydano walkę wierze i Kościołowi, co doprowadziło do zniszczenia wielu struktur kościelnych, wśród nich także zakonów, Wielkie przemiany, które dokonały się na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych naszego stulecia, przyniosły nowe nadzieje. Zaczęto na nowo otwierać świątynie. Okazało się, że wiara jest żywa, że Kościół pomimo poniesionych strat trwa. Przetrwało też wielu zakonników, którzy wśród prześladowań dawali świadectwo miłości do Boga i do człowieka. Dziś można żywić nadzieję, że życie zakonne znów będzie się tam rozwijać i przynosić obfite owoce.

Opracowała
siostra Mirosława

Wiara i niewiara

Co sprzeciwia się wierze w Boga? Chrześcijanie - wbrew podejrzeniom części niewierzących - problem niewiary sobie stawiają i gotowi są o niej rozmawiać z powagą.

Warto tu przypomnień streszczenie dwóch głównych "argumentów przeciw Bogu" podanych przez św. Tomasza z Akwinu w jego "Summie teologicznej". Zgodnie z przyjętą w średniowieczu metodą wywodu naukowego zaczynał on omawianie każdej kwestii właśnie od przedstawienia racji przemawiającej za poglądem, któremu był przeciwny.

Najpierw napisał zatem: "Sądzić można, że Boga nie ma" - "Videtur, guod Deus non sit". "Gdyby istniał Bóg, nie byłoby żadnego zła, Bóg bowiem jest dobrem nieskończonym. Niestety, tyle zła jest na świecie. A więc Bóg nie istnieje". (...) Nie trzeba szukać wielu przyczyn, gdy ich wystarczy mała liczba. Wszystkie zjawiska w świecie mogą być spowodowane przez inne czynniki, bez uciekania się do Boga jako ich przyczyny". Potem dopiero, niejako w odpowiedzi na takie wątpliwości, powołuje się św. Tomasz na fakt Objawienia, na Chrystusa, i podaje propozycję swych pięciu filozoficznych "dróg do Boga".

Przy okazji widać, że niewiara nie jest żadnym nowym zjawiskiem, wynikiem "postępu", jak też, że argumenty ateistów nie są czymś nowym. Problem wiary i niewiary istniał i w starożytności, i w średniowieczu, i dziś.

Czy jednak argumenty wywiedzione z obserwacji świata są dla ludzi decydujące? Czy nie bywają one raczej "racjonalizacją" tego, co dzieje się w ich życiu, w ich czynach i w ich wnętrzu? Czy główną przyczyną niewiary nie jest raczej grzech? Kto czyni rzeczy z Ewangelią sprzeczne i zaniedbuje spotkanie z Bogiem, znajduje też w umyśle odpowied-

Ciąg dalszy na str. 4

Niezna
his

Historia jest czynem naszych przodków. Stare folianty, dzieła literatury i sztuki, wybudowane kościoły oraz przeróżne zabytki są tego chlubnym przypomnieniem. Przypominają o tym też nekropolia czy cmentarze.

Oprócz dobrze znanego Starego czyli farnego cmentarza katolickiego w Grodnie, zlokalizowanego na północnej skarpie Niemna przy ulicy Antonowa (dawna Jerozolimska) na początku XIX w. w okolicach zaniemeńskiej części miasta został założony niewielki cmentarz katolicki. Wtedy Grodno było małym miastem, ilość mieszkańców którego ledwo dochodziła do 10 tysięcy. Południowa granica miasta sięgała współczesnej ulicy Sowieckich Pograniczników (dawnej Lososiańskiej). A cmentarz był ulokowany daleko poza obrębami miasta i znajdował się blisko traktu Białostockiego. Na początku lat 30-tych XIX w. cmentarz już istniał. Nie wyklucza to możliwości wcześniejszych pochowań. Do czasów dzisiejszych zachowały się groby z początku lat 40-tych wieku ubiegłego.

Ten cichy i skromny cmentarz nie może pochwalić się imionami znanych literatów czy działaczy społecznych. Mimo wszystko każdy tu pochowanych miał swój niepotarzalny los i życie.

W r. 1854 na cmentarzu została wzniesiona murowana kaplica, główna elewacja której ma cechy klasycyzmu. Zachowany z tych czasów chodnik brukowany łączy bramę wejściową z niedawno naprawioną kaplicą. Tablica wmurowana przy bramie przypomina: "Za starannością x.p. Steckiewicza

Kaplica na cmentarzu pobernardyńskim

ten cmentarz powiększony i domek postawiony". Druga tablica pamiątkowa mówi: "A za pomocą parafian murem opasany w 1882 roku." 20 lat temu, na początku lat 70-tych cmentarz zaniemeński został zamknięty dla pochowańia podobnie jak i cmentarz Stary farny przy ulicy Antonowa (dawna Jerozolimska). Ulica ta pojawia się na mapię miasta na końcu wieku XVIII-go. Wtedy ulica była zabudowana wyłącznie budynkami drewnianymi. Południowo-wschodni koniec opiera się w nekropolię. Cmentarz katolicki, jak i prawosławny, prawdopodobnie został założony gdzieś na samym początku wieku XIX-go. W r. 1894 terytorium cmentarza było poszerzone. Po 8 latach władze miejskie pozwoliły rozszerzyć nekropolię ze strony południowo-wschodniej. Spoczywają tu prochy pisarki Elizy Orzeszkowej obok rodziny Listowskich, rzeźbiarza Bolesława Szyszkiewicza i nieznanego francuza Urbain„a Legris„a oraz żołnierzy poległych w wojnie polsko-sowieckiej. Każdy nagrobek jest naprawdę dziełem sztuki rzeźbiarskiej bez względu na swój często prosty i zwięzły wygląd. Jak i na cmentarzu za-

Kaplica na cmentarzu franciszkańskim w Grodnie

niemeńskim (franciszkańskim) czas i ludzie bezlitośnie zniekształcili niektóre groby. Zapadła ziemia, brak napisów, barbarzyńsko zdewastowane pomniki.

Jeszcze po kampanii Napoleońskiej na cmentarzu żadnej kaplicy nie było. W ciągu następnego dziesięciolecia wzniesiono kaplicę drewnianą. Bardzo zły stan kaplicy w latach 40-tych XIX w. wymagał

Wiara i niewiara

Ciąg dalszy ze str. 3

nie argumenty. A kto czyni dobrze i się modli, ten obecność Boga po prostu widzi.

Podobny wpływ wywierają czyny innych ludzi, świadcząc o wierze, lub przeciwko niej. Do

Boga idzie się zatem dzięki ludziom. I Bóg sam stał się człowiekiem, by ludzi do siebie doprowadzić; świadectwo o zmartwychwstaniu tego człowieka, Jezusa, decyduje o chrześcijańskiej wierze w Boga.

Tak patrząc na wiarę i niewiarę chrześcijanin widzi zależność wiary jednostki od innych ludzi. Zatem powinien dbać o publiczne świadectwo wiary, o jej obecność w życiu społecznym. Widzi zależność wiary od czynów - musi się więc sprzeciwiać demoralizacji (czyli "odmoralnianiu", podważaniu zasad etycznych). Musi odrzucić tę formę niewiary, która cenzurować chce chrześcijaństwo i etykę.

Jednak czynnikiem ostatecznym w wierze jest spotkanie z Bogiem w umyśle, sercu i sumieniu; łaska i odpowiedź na nią. Choć uwikłana w ludzkie sprawy wiara jest "nie z tego świata" i w jego regułach zamknąć się nie da. Życie duchowe, często nie zauważane lub mylone z uczciwością, przecież rozstrzyga.

I odpowiednio niewiara jest dla chrześcijanina najpierw problemem duchowego nastawienia wobec Boga i dobra, a potem dopiero moralno-społecznym. Błędem byłoby ograniczać dialog z niewierzącymi do zasad humanistycznych, dobroczynności, obecności Kościoła w życiu społecznym. Najpierw trzeba spytać o Boga, o drogi ku Niemu lub od Niego.

A są wśród niewierzących i wrogowie, i nieświadomi przyjaciele Boga. Są nieuczciwi - i są postępujący po chrześcijańsku. Są tacy„co na Boga zamknęli oczy - ale i tacy, co idąc ku Niemu właśnie przechodzą przez okres ciemności.

Michał Wojciechowski

Szanowna redakcjo.

Mam 79 lat, jestem stałą czytelniczką gazety. Bardzo lubię czytać po polsku. Jestem wdową. Mój mąż brał udział w wojnie obronnej 1939 r., był ułanem, służył na granicy polsko-bolszewickiej. Po walkach we wrześniu 1939 r. ich oddział rozformowano. Później walczył w szeregach Wojska Polskiego, był ranny, powrócił do domu 1946 r. Miał liczne odznaczenia bojowe. Posiadał uprawnienia kombatanckie.

Chcę powiedzieć, że we wrześniu 1939 r. przy szosie Mińsk - Lida, na skraju lasu koło wsi Ogrodniki bolszewicy rozstrzelali trzech polskich oficerów. Ludzie powiedzieli, że prowadzili oni na kaźń 4 osoby: kapitana i trzech poruczników. Jednemu udało się uciec. Na tym miejscu ludzie ustawili 3 krzyże, które usuwano, lecz ludzie ponownie je stawili. Nie wiadomo jaki jest dalszy los szczątków tych ofiar wojny.

Maria Kapłun
wieś Nieciecz

Od redakcji: Osoby, mogące udzielić informacji w wyżej wymienionej sprawie, prosimy o skontaktowanie się z redakcją.

Na ziemię ojczystą

"Litwo, Ojczyzno moja, Ty jesteś jak zdrowie"...

Polacy - uchodźcy z Pińskiego Polesia, chroniąc patriotyczne i rodzinne więzy, łącząc je z krajem rodzinnym - Pińszczyzną potrafili godnie ocenić i wniknąć w sedno słów swego rodaka i ziomka, wielkiego poety Adama Mickiewicza.

Grono Polaków - obywateli Polski, Anglii, Kanady, Australii i Austrii, wywodzących się z Pińskiego Polesia, stęsknionych do miejsc rodzinnych, postanowili odwiedzić te miejsca. 125 osób, wśród których przedstawiciele niegdyś znanych rodów Skirmuntów i Ordy. Córka naczelnika Pińskiej straży ogniowej Fryde p. Wacława Kunicka, ojciec której podczas pożaru w 1921 r. potrafił umiejętnie powstrzymać groźny żywioł i uratować stolicę Polesia od zagłady. Absolwenci państwowego gimnazjum p. Ryszard Kapuściński - znany w Polsce i poza jej granicami pisarz i dziennikarz, Narcyz Woroniecki - inżynier, obecnie prezes zarządu głównego Związku Poleszuków w Polsce. I wielu, wielu innych.

W sali centralnej biblioteki w Pińsku odbyło się uroczyste spotkanie gości z mieszkańcami miasta. Dziecięcy zespół przedstawił bogaty i barwny program. Niektóre piosenki sala śpiewała wspólnie z młodymi artystami. Niejednokrotnie na bis wywoływano Stasia Jasiniefta, którego deklamacje były wprost zadziwiające.

Kierownik oddziału historii Polesia Poleskiego Muzeum p. Margarita Margolina wręczyła gościom unikalne zdjęcia, ilustrujące życie i byt ich przodków na tej ziemi. W imieniu kombatantów wojny obronnej 1939 r. i potomków pińskiej szlachty zagrodowej, chroniący do dziś pamięć i tradycje swojej założycielki królowej Bony, pozdrowił czcigodnych gości autor niniejszej publikacji.

Ze swej strony, goście, dziękując za gościnność, dzielili się swoimi wrażeniami. P. Narcyz Woroniecki, współorganizator tej niezwykłej wycieczki, zwrócił się z propozycją aktywnej współpracy oraz zacieśnienia kontaktów w dziedzinie oświaty i kultury pomiędzy Poleszukami Pińszczyzny i kraju.

Nazajutrz uczestnicy wycieczki, żegnani przez prezesa oddziału ZPB Wiktora Mostka i aktywistów Związku opuścili nasze miasto, kierując się do Janowa Poleskiego na uroczystości, poświęcone pamięci św. Andrzeja Boboli.

M. Poluchowicz
Pińsk

...a karta ...orii

pilnego remontu. Staraniem ziemianina Sudnickiego pod koniec roku 1845 kaplica już była odremontowana. A w roku

Kaplica w Augustówku (stan dzisiejszy)

1907 ksiądz Ellert uzyskał pozwolenie władz na przybudówkę dzwonnicy murowanej zamiast drewnianej. Bez wątpienia, wymienione cmentarze z kaplicami oraz wielką ilością wartościowych nagrobków warte są uznania jako zabytki historii i kultury miasta. Nie mniej warta jest tego kaplica w majątku Augustówek.

Historia nie dała szansy naszemu miastu pochwalić się liczną ilością zabytków klasycystycznych. W architekturze klasycyzm wypowiadał się przede wszystkim głównie w gmachach użyteczności publicznej, czego przykładem w Grodnie jest pałac wice-gubernatora Maksymowicza (mieści się na rogu ulic Orzeszkowej i Uryckiego (dawna Złotarska, Skarbowa, Pałacka i Wróblewskiego) oraz zrujnowany po wojnie ratusz miejski. O wiele rzadziej wypowiadał się klasycyzm w architekturze kościelnej. W okolicach m. Grodna można znaleźć na to przykład. Jest nim kaplica w majątku Augustówek.

Znany za czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego majątek Augustówek pod koniec wieku XVIII-go zmienił swego właściciela. Dekretem cesarza Pawła I z roku 1797 majątek został przekazany generałowi infanterii Maurycemu de Lasemu. Na początku 1820 roku stary generał zmarł w wieku lat 85, zleciwszy swoim testamentem "utrzymanie kościółka Augustowskiego, odbywanie w nim Nabożeństwa Zgromadzenie J.K.K. Franciszkanów Grodzieńskich", które "utrzymywać będzie obowiązanym w zupełnej całości i dobroci budowę pomienionego kościółka". Znaczy to, że kaplica była ufundowana przez generała de Lasego, zbudowana przed rokiem 1820. Ale kiedy dokładnie? Akta wizytacji kościołów diecezji Wileńskiej z początku wieku XIX-go wzmiankują o kościółku, zbudowanym z cegły w roku 1818 "kosztem ś.p. Maurycego de Lassego" i "pod tytułem s.s. Apostołów Piotra i Pawła w Kaplicę publiczną poświęcony". Trochę później metropolita Siestrencewicz Administrator Biskupa Wileńskiego kaplicę tę na kościół filialny wyniósł.

Kaplica w Poniemuniu k/Grodna

Kościół miał ołtarz z cyborium drewnianym wyzłacanym, malowanym obrazem N.M.P. w ramach złotych, obrazy s.s. apostołów Piotra i Pawła. Zewnątrz kościółka nad drzewami były napisy z liter lanych i wyzłacanych. Dzwonnica murowana stała przed drzwiami kościółka z krzyżem żelaznym wyzłacanym. Pod kościółkiem znajdował się grobowiec dla fundatorów.

Inwentarz majątku z lat 1846-1847 donosi, że kościółek był nadal murowany, kryty blachą z murowanym parkanem wokół niego oraz cmentarza. Od r. 1921 kaplica była w posiadaniu Maurycego de Lasego. Jeszcze w latach 50-tych kaplica była w dobrym stanie z kopułą i portalem. Antablement elewacji kaplicy ozdobiony był żwirem różnokolorowym, który stwarzał taśmę dekoracyjną.

Ze względu na znaczenie zabytkowe i kulturalne, koniecznością jest odnowienie tej kaplicy w wyglądzie pierwotnym.

Jerzy Gordiejew
Grodno

Notatki z lektury

Motywy białoruskie we współczesnej literaturze

Dziś trudno sobie wyobrazić kulturę polską bez dzieł powstałych z inspiracji ziemi białoruskiej, które na trwałe weszły do polskiej tradycji narodowej od Adama Mickiewicza do Czesława Miłosza. Jeżeli nawet nie ma podstaw do mówienia o istnieniu szkoły białoruskiej w naszej literaturze, to przynajmniej na pewno istnieje tematyka białoruska we współczesnej literaturze polskiej. Istnienie swoje zawdzięcza ona przede wszystkim pisarzom pochodzącym z kresów, nie tylko dobrze znającym ich realia i stosunki, lecz czasem czującym się emocjonalnie związanymi z ziemią swoich przodków. Na tyle, że może Tadeusz Konwicki powiedzieć: "Gdybym nie był polskim pisarzem, może byłbym literatem białoruskim czy litewskim". Czasem uczucia do ojczystej ziemi dzieciństwa i młodości zyskują formę literacką o ogromnym ładunku emocjonalnym, jak swoisty prozo-poemat T. Konwickiego o Białorusi. Zechcą mi czytelnicy wybaczyć, że przytoczę w całości ten fragment, który może uchodzić za klasyczny w tym rodzaju hymn Ojczyźnie, do której nie ma powrotu.

"Białoruś, Białoruś, Dlaczego nazywasz się Białoruś, jeśli nie masz w sobie bieli, jeśli bielą twoją są rude rżyska jesienne, jeśli bielą twoją są postawy szarego płótna wyłożone na słońcu, jeśli bielą twoją jest gorący pot umęczonych ludzi. Powinnaś się nazywać Dobroruś, powinnaś się nazywać Dobrą Ziemią Dobrych Ludzi.

Moje oczy są pełne Białorusi. Patrzę na Prowansję i widzę pagórki spod Oszmiany. Patrzę na Dunaj i widzę Niemen, widzę zamglony łagodnym smutkiem drugi brzeg Niemna. Patrzę na autostradę w Los Angeles i widzę sannę pod Gudogajami, słyszę łomot pacyn śniegu, czuję ostry zapach końskiego potu, przeczuwam czerwone okienko samotnej chaty pod pagórem bogatego śniegu, jedynego i prawdziwego bogactwa tej ziemi.

Po jakiemu ja w dzieciństwie mówiłem? Czy "po prostemu" czy "po miastowemu"? Czy więcej słów, bajek i pieśni słyszałem białoruskich, czy polskich? Ile razy i kiedy przekraczałem tę niedostrzegalną granicę między białoruskością i polskością?

Nie wryłaś się w ludzką pamięć, Białoruś. Nie odbierałaś innym wolności, nie rabowałaś cudzej ziemi, nie mordowałaś ludzi zza sąsiedniej miedzy. Miałaś dla obcych szacunek i gościnny kołacz, miałaś dla rabusiów ostatnią krowę i ostatnią kromkę żytniego chleba ze znakiem krzyża, miałaś dla nieszczęśliwych krwawiące serce i biedne nie pieszczone życie do oddania. Dlatego mało kto ciebie pamięta. (...)

Kiedy przypomnę białoruskie słowo, kiedy zawieje wiatr z północnego wschodu, kiedy zobaczę płócienną ze smutnym haftem, kiedy usłyszę krzyk bólu bez skargi, zawsze uderzy mi żywiej serce, zawsze wyskoczy skądś łagodna tęsknota, zawsze podpłynie raptowny chłód nieokreślonych wyrzutów sumienia, poczucia współwiny i zawstydzenia."

I Czesław Miłosz przyznaje się, że gdyby losy jego ojczyzny, która leży na wschodzie, na Litwie i na Białorusi, nad Niewiażą i Niemnem, w Wilnie i Nowogródku, inaczej się potoczyły, pisałby również po litewsku.

Analiza poszczególnych utworów poruszających omawiany temat zezwala na zrobienie wniosków natury ogólniejszej, dotyczących funkcjonowania we współczesnej polskiej literaturze wizji Białorusi i wizerunku Białorusina. Fascynacja pisarzy polskich białoruskością i jej motywami przede wszystkim ujawnia się w podejmowaniu tematyki białoruskiej w kontekście tradycji literackich oraz przemian historycznych i społeczno-politycznych, związanych z dziejami Polski. Drugi, bardziej wąski aspekt, dotyczy bohatera literackiego, jego modelu i postaci. Fascynacja ta nie jest romantyczna jedynie. Stanowi ona więź realną ze swymi ziomkami. Bo Konwicki, na przykład, czuje się jednym z tych, którzy pomogli Białorusinom szukać swoich korzeni, uświadomić, że brali oni udział w odrodzeniu europejskim. Jednocześnie broni ich przed zakusami szowinistycznymi. "Jeśli chodzi o Białoruś, była ona wyjątkowo nieszczęśliwa i niezdolna do obrony. Była przez nas traktowana paternalistycznie. Myśmy się zawsze dziwili, jak to jest, że nas nie kochają? Dlaczego nas nie kochają, kiedy my jesteśmy i mili, i sympatyczni, i szlachetni?"

Cały dorobek Konwickiego jako pisarza, scenarzysty oraz realizatora filmów świadczy o stałej obecności tematu małej, pierwszej i może najdroższej ojczyzny w jego twórczości. Należy wymienić tu powieści "Rojsty" (1948), "Kronika wypadków miłosnych" (1974), "Kalendarz i Klepsydra" (1976), "Kompleks polski" (1977), "Bohiń" (1987), filmy "Dolina Issy" (1982), "Lawa" (1989).

Nieco odmienną jest postawa drugiego słynnego "Litwina", Czesława Miłosza, którego poglądy dotyczące Białorusinów nie bardzo odbiegają od zdania przeciętnego inteligenta okresu międzywojennego. Mówi, że jego ojczyzna jest na Litwie i na Białorusi. Poczuwa się do niej, podkreślając swą inność w stosunku do Polaków, określając się nieraz jako "Litwin". Mimo to na sprawy białoruskie patrzy chłodno, z rezerwą, bez emocji. Zresztą sam przyznaje, że Białorusini są dla niego dotychczas zagadką. Robi to w niewielkim fragmencie "Rodzinnej Europy", jednym z najobszerniejszych odcinków w jego twórczości poświęconych bezpośrednio Białorusinom i Białorusi. Mimo wyraźnych passusów dostrzega Miłosz rysy charakterystyczne narodu, cechujące jego typ i charakter, niezniszczalne znamiona identyfikacyjne. Mowa przede wszystkim o skutkach zapóźnionego rozwoju świadomości narodowej, "najpóźniejszym produkcie nacjonalistycznych ruchów w Europie", jak to określa Miłosz, "bezkształtnym społeczeństwie wiejskim", któremu "brak było więzów krystalizacji", co powoduje "gotowość przyjęcia takich więzów z zewnątrz". Wbrew solidarności i rażącej czasem obiektywności, są to opinie przyjaciela, dla którego ludzie ziemi ojczystej są częścią Ojczyzny. "Moja rodzina uprawiała kult odrębności", - pisze Miłosz, - "Wielkie Księstwo Litewskie było "lepsze". Polska była "gorsza", bo co poczęłaby bez nas, bez naszych królów, naszych poetów i polityków?". Nie należy się wobec tego dziwić, iż ostatecznie zdobywa się on na słowa nastrojowo łudząco przypominające cytowany wyżej fragment T. Konwickiego: (Jedno jest pewne, że Białorusinom nigdy nie wiodło się dobrze i że dano im, jak złapanej rybie do wyboru pomię-

Ciąg dalszy na str. 6

Notatki z lektury

Motywy białoruskie we współczesnej literaturze

Ciąg dalszy ze str. 5

dzy patelnią i garnkiem, tj. pomiędzy polonizacją i rusyfikacją".

Innym jeszcze pisarzem polskim wywodzącym się z Białorusi i wręcz podkreślającym swoją "Białoruskość" był, pochodzący z rodu kniaziowskiego, Melchior Wańkowicz. W swojej słynnej powieści autobiograficznej "Szczenięce lata", wydanej co prawda jeszcze przed wojną i wznowionej w r. 1987, z zamiłowaniem opisuje on powrót do rodzinnych Kałużyc w powiecie Borysowskim: "... kiedy bryczka, skacząc po niedokorćzowanych drożynach leśnych, pomykała białoruskimi polami, polanami obramowanymi na horyzoncie w leśny gąszcz, od tej chwili wziął dusze chłopiącą w swoje nieodparte władanie kraj brzóz, mgieł i wrzosowisk, kraj ojców moich". Mimo stałego i wyraźnego deklarowania własnej "tutejszości", swoich współziomków, autentycznych Białorusinów widzi Wańkowicz z perspektywy zagrody szlacheckiej, czyniąc obserwacje i dając opisy niezwykle trafne. Odzwierciedlają one ówczesną rzeczywistość bez głębszej analizy i ogólniejszych wniosków. Stąd dwoiste wrażenie wywoływane tymi.opisami. Z jednej strony niewątpliwie sentyment do Białorusinów, z drugiej - poczucie prostactwa, patriarchalności i pierwotności, wynikające z tych refleksji. "Chłop, zapytany o wyznanie, drapał się w głowę i odpowiadał wstydliwie - nieczem chwalitsia. Mużyckoj -." Powodowało to uświadomienie przez ludność wiejską swojej chłopskości wobec dworu, urabiane wiekami. Wańkowicz dobrze obrazuje ten stan następującym przykładem: "Sąsiad Wiktor Ciundziewicki wysłał swego leśnika dla dokonania jakiejś operacji za granicę. - Ależ jakżesz ty będziesz tam z ludźmi mówił - zafrasował się, toż tam po niemiecku mówią. - A ciż tam, panoczku, muzykou nie ma! - odpowiedział pełen dobrej myśli Białorusin." Nie podważając wartości spostrzeżeń autora, ogólnie można określić jego podejście jako życzliwą obojętność. Nie pretenduje ono na zrozumienie przyczyn i skutków istnienia narodu otaczającego szlacheckie zaścianki.

CDN

Jerzy Waszkiewicz

POLSCY LAUREACI NAGRODY NOBLA

CZESŁAW MIŁOSZ (ur. 30.VI.1911), poeta, tłumacz z jęz. francuskiego i angielskiego historyk literatury. Urodził się na Litwie. W Wilnie studiował prawo i debiutował pierwszym tomikiem poetyckim ("Poemat o czasie zastygłym", 1933). Okupację niemiecką spędził w Warszawie. Pod koniec 1945 r. wstąpił do służby dyplomatycznej i pracował jako radca kulturalny placówek polskich najpierw w Stanach Zjednoczonych, a od 1949 we Francji. Od 1951 r. pozostaje na emigracji - początkowo w Paryżu, następnie przenosi się do Stanów Zjednoczonych, gdzie w 1960 osiada na stałe. Jest profesorem Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley, wykładowcą języków i literatur słowiańskich. Jego bogata i różnorodna twórczość literacka, przez długi czas nieobecna w Polsce powojennej, znana była i tłumaczona na Zachodzie. Uwieńczeniem sławy polskiego poety emigracyjnego jest przyznana mu w 1980 r. literacka nagroda nobla za twórczość w jęz. polskim.

"Wolna Europa" dla "Głosu"

Zjazd Polonii „92 przyciągnął uwagę prasy z całego świata, z resztą nie tylko polonijnej. Biuro prasowe udzieliło akredytacji ponad dwustu sprawozdawcom, reprezentującym pisma i rozgłośnie o różnorakich kierunkach i poglądach.

Niektórzy z dziennikarzy, tacy jak były dyrektor polskiej redakcji radia "Wolna Europa" Jan Nowak-Jeziorański, sami byli w centrum zainteresowania.

Dla ludzi z krajów Europy Wschodniej, jeszcze tak niedawno odbierających sygnały "Wolnej Europy" przez wrzask i zgrzyt KGBowskich tłumików, spotkanie z pracownikiem rozgłośni "na żywo" było wydarzeniem nadzwyczaj atrakcyjnym. Dlatego zobaczywszy w tłumie delegatów, pana trzymającego w ręku mikrofon z napisem "RWE", uprzejmie poprosiłem o udzielenie wywiadu dla "Głosu".

*Nazywał się **Antoni Styrczuła** i okazał się pracownikiem biura warszawskiego radia "Wolna Europa". Dla RWE pracuje ponad rok, a przed tym był jednym z założycieli radia "Solidarność", które tak dużo zrobiło dla obalenia ustroju komunistycznego w Polsce.*

W radiu "Wolna Europa" są redakcje prezentujące interesy różnych narodowości. Jak Wam się udaje pogodzić interesy tych narodów w swoich programach, jeśli realnie w życiu one są czasem rozbieżne?

Redakcje narodowościowe są autonomiczne i każda realizuje własną linię programową. Geralnie każda z redakcji zmierza do integracji dróg narodowościowych, ponieważ celem RWE jest propagowanie idei tolerancji, zgody i pokoju, promowanie zasad współżycia na wzór demokracji zachodniej. Żałuję, że zasięg naszego radia nie pozwala dokonać tego na szerszą skalę. Jeśli chodzi o kontakty osobiste pomiędzy pracownikami różnych redakcji, to budują się one na tych samych zasadach. Mam doskonałe kontakty z rodowitym Ukraińcem z ukraińskiej redakcji w biurze warszawskim, nie szukamy między sobą żadnych zatargów.

RWE zawsze była czołowym źródłem prawdziwej i operatywnej informącji, na tym zyskała duży autorytet i ogromną popularność. Dzisiaj gdy warunki polityczne pozwalają na istnienie innych niezależnych rozgłośni, jak się udaje RWE zdominować konkurentów i nadal zachować swój prestiż?

W tej chwili na terenie Polski działa rzeczywiście dużo komercyjnych, publicznych radiostacji, które w miarę obiektywnie informują o wydarzeniach w kraju i zagranicą. Rola naszej rozgłośni polega na głębszej analizie pewnych faktów i zjawisk, natury politycznej. Dopóki ta demokracja jest krucha i słaba RWE jest jak najbardziej potrzebna, ze względu na swoją autentyczną swobodę w podaniu materiałów. Nie podlegamy naciskom od strony rządu, jakichkolwiek partii, władz czy sejmu. Zależymy tylko od pieniędzy podatnika amerykańskiego, Kongresu i Prezydenta USA, a wolny świat jest zainteresowany w szybszej stabilizacji politycznej i rozwoju demokracji w krajach pokomunistycznych. Tym celom służymy.

RWE zawsze była znana i ceniona z wysokiego poziomu swoich audycji, doskonałej wiarygodności podawanych informacji. Czy odczuwa Pan ciężar odpowiedzialności za podtrzymywanie tej opinii?

Jesteśmy jedyną rozgłośnią w języku polskim poza BBC i Głosem Ameryki, słyszana na całym świecie. To daje satysfakcję, ale i rodzi ogromną odpowiedzialność. Nie możemy sobie pozwolić na spowodowanie jakiejkolwiek awantury politycznej, na jakiekolwiek skażenie informacji, ponieważ nie powinniśmy stracić naszej dobrej opinii. Dbając o wysoki poziom wiarygodności staramy się szczegółowo badać fakty i pokazywać racje wydarzenia z różnych stron. Komentarz ma służyć tylko ukierunkowaniem myśli czy refleksji słuchacza.

Życzę Panu udanych audycji i czekam na częstsze spotkanie z Antonim Styrczułą na antenie.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Laura Michajlik

GIEŁDA SAMOCHODOWA

Kontynuujemy dalej naszą nową rubrykę przedstawiającą jednego z króli rynku samochodowego "Mercedes-Benz".

Mercedes MB 600 produkowany w latach 1964 do 1981 - był w owym czasie szczytowym osiągnięciem technicznym i niezwykle poszukiwaną limuzyną przez dygnitarzy na całym świecie. Wożono nim głowy państw, dla papieża Pawła VI przygotowano model Spezial-Landaulet, który stoi obecnie w Muzeum Mercedesa w Stuttgarcie. MB 600 posiadający 8-cylindrowy silnik o pojemności 6332 cm3 i mocy 184 kW (250 PS) rozwijał prędkość 200km/h. Mercedes 600 SEL zaprezentowany został po raz pierwszy podczas Salonu Genewskiego w 1991 roku. Komfortowa i bardzo bezpieczna limuzyna o obszernym, cichym wnętrzu i eleganckiej sylwetce kontynuuje tradycje reprezentacyjnych samochodów klasy S. 600 SEL wyposażony w 12-cylindrowy 48 zaworowy silnik benzynowy o pojemności 5987cm3 i mocy 300 kW (408 KM) rozwija prędkość 250 km/h (ograniczona elektronicznie).

Najmłodsze dziecko stutgarckiego koncernu - klasa C. Sprzedawana pod hasłem "Więcej za te same pieniądze" jest dowodem nowej filozofii Mercedesa, opartej na realiach współczesnego rynku. Reprezentuje najnowocześniejsze rozwiązania światowe w dziedzinie techniki, bezpieczeństwa, komfortu i ochrony środowiska.

Studia polityczne

(część IV - praktyczna)

Socjalizm - Masz dwie krowy; są wybory. Nowy rząd zabiera ci jedną krowę w ramach opodatkowania i daje twemu sąsiadowi. Sąsiad nie zna się na hodowli bydła i jego nowa krowa zdycha.

Komunizm - Masz dwie krowy; jest rewolucja. Nowy rząd konfiskuje obie twoje krowy i wyznacza ci małą część mleka, które dają. Obie krowy wkrótce zdychają, ale rządowi udaje się dostać na kredyt mleko w proszku od rządu demokratycznego.

Faszyzm - Masz dwie krowy; jest zamach stanu. Nowy rząd konfiskuje obie twoje krowy i sprzedaje ci mleko na kartki.

Narodowy socjalizm - Masz dwie krowy; jest "legalna rewolucja". Nowy rząd konfiskuje obie twoje krowy a ciebie zamyka do więzienia.

New Dealism - Masz dwie krowy; jest kryzys gospodarczy spowodowany przez rząd, a potem wybory. Nowy rząd kupuje od ciebie twoje krowy za pieniądze, które właśnie wydrukował. Potem zabija jedną krowę i zatrudnia bezrobotnego aby doił drugą krowę. W końcu wylewa mleko, aby podnieść jego cenę.

Demokracja - Masz dwie krowy; jest pod dostatkiem mleka i ceny są niskie. Apelujesz do rządu, aby subwencjonował mleko dla "dobra" kraju. Rząd wysłuchuje twoich apeli, wydaje odpowiednie rozporządzenie, podnosi podatki i kupuje twoje mleko po inflacyjnych cenach. Potem rząd gromadzi mleko w wynajętych magazynach do czasu, aż się zepsuje. Zepsute mleko przerabia na proszek i sprzedaje (oczywiście ze stratą) rządowi komunistycznemu (oczywiście na kredyt).

Kapitalizm - Masz dwie krowy. Sprzedajesz jedną i kupujesz byka. Jest wolność i dobrobyt.

5, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.00, 21.35. Пад купалам сусвету. **9.15.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **0.55.** «Вечная раніца аперэты». Фільм-канцэрт. **11.55.** «Позняе дзіця». Мастацкі фільм. **13.00.** «Знаёмства з Галандыяй». Фільм 5-ы. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** Кіноэкран-93. Ліпень. **14.55.** Экран абітурыенту. **16.30.** Мультфільм. **17.40.** Веснік гарсавета. (Гр.). **17.55.** Дзённік Прынемання. (Гр.). **18.20.** «Над Нёманам». Праграма на польскай мове. (Гр.). **19.00.** Абасныя навіны (Брэст). **19.10.** Беларусы свету. Перадача 1-я. **19.35.** Роднае слова. **20.00.** Дзелавы партнер. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Кантракт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **21.45.** Спартыўны тэлекур'ер. **22.05.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **22.35.** Да І з'езда беларусаў свету. **22.45.** «Дрэвы на асфальце». Мастацкі фільм. **00.00.** НіКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** «Загадка». Спектакль для детей. **9.45.** Что? Где? Когда? **11.20, 18.40.** Гол. **11.50.** Ванька. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Дело. **15.20.** «Пчела Майя». Мультфильм. **16.00.** Хроника международного музыкального фестиваля «Белые ночи Санкт-Петербурга». **16.20.** Звездный час. **17.25.** Палитра. **17.45.** Теннис. Уимблонский турнир. Финал. **19.35.** Погода. **19.10.** Эхо недели. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Азбука любви». 9-я серия. **21.10.** Дневник Московского кинофестиваля. **22.25.** Новая студия представляет. Дайджест пресс-клуба. Здравствуйте. **00.15.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Камера исследует прошлое. **9.10.** Устами младенца. **9.40.** Пилигрим. **10.25.** Автограф мастера. **11.10.** «Юность Гения». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **19.25.** «Приключения Нуки». Художественный фильм. **14.40.** Уездная Елабуга. **15.00.** Премьера документального фильма «Дикая природа Америки». (США). **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Бизнес в России. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Публицистическая программа «45». **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Художественный фильм «Сенатор-кинозвезда и мафия». (США). **20.20.** Большой скандал. **20.50.** «Последний бой». Мультфильм для взрослых. **21.00.** Без ретуши. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Спасение 911. **23.30.** Каунтдаун.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Династия». Серия 196. **14.15.** Лето. **16.05.** Английсикй язык для детей. **16.15.** «Князь Дакала». Сериал пр-ва Англии. **16.40.** «Неустрашимые». Сериал пр-ва Канады. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Журнал репортеров. **19.00.** «Империя господина Бритаса». Сериал пр-ва Англии. **19.30.** Журнал репортеров. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Миниатюры. **22.45.** Фестиваль польского телевизионного творчества. **00.00.** Прямо из Бельведера. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Вечер с. . . **00.45.** Горячая линия. **01.00.** Сериал пр-ва Германии. **02.55.** «Лорка — смерть поэта». Сериал пр-ва Испании.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** «Новые приключения». Мультсериал. **10.05.** Удиви тельный мир зверей. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Возвращение Арсена Люпина». Сериал пр-ва Франции. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Семь дней польского спорта. **17.00.** Панораиа. **17.05.** Документальный фильм. **17.30.** Лето в Польше. **17.50.** Польская кинохроника. **18.00.** Обзор кинохроник. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** «Космическое соревнование».документальный сериал.**21.00.**«Алло,алло». Сериал пр-ва Англии. **21.30.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **23.40.** Без обезболивания. **23.05.** Художественный фильм. **00.40.** Ночь и стресс. **01.00.** Панорама.

6, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Дрэвы на асфальце». Мастацкі фільм. **9.40.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **10.10.** Спявае Мікалай Майсеенка. **10.35.** «Мачаха». Заключная серыя. Мастацкі фільм. **11.25.** «Сымон-музыка». Музычна-паэтычная навела. **12.00.** «Сем бакоў квадрату». Дакументальны фільм. **12.20.** «Мы адной табе належым». Канцэрт. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Соф'я Пятроўна». Мастацкі фільм. **15.10.** «Фарбы Ала-Тоа». Тэлефільм. **15.25.** Экран абітурыенту. **16.30.** Сізбар-топ-10. **17.30.** Рынак і эканоміка. ВА «Хімвалакно». (Гр.). **18.10.** «Вячэрні канал». Інфармацыйна-музычная праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Віцебск). **19.10.** Эканамічная хваля. Праблемы пасажырскага транспарту ў рэспубліцы. Прымае удзел міністр транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь С. І. Шкапіч. Прамая лінія. **20.10.** МОСТ. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Кантакт: Адрасы, прапановы, інфармацыя. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **22.15.** Да І з:езда беларусаў свету. 22.25. «Нашы суседзі». Мастацкі фільм. **23.45.** НіКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.40.** Премьера художественого фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.25.** Премьера фильма-концерта «Русская пастораль». **9.50.** «Суперчувство». Научно-популярный фильм. 1-я серия. **10.20.** «Азбука любви». Художественный фильм. 9-я серия. **10.50, 00.45.** Пресс-экспресс. **11.20.** Художественный фильм «Остров сокровищ». 1-я серия. **12.20.** Фильмы режиссера Г. Панфилова. «Мать». Фильм первый. 1-я серия. **13.25.** Муультфильм. **13.35.** Парк мечты. **14.26.** Деловой вестник. **14.40.** Мир денег Адама Смита. **15.10.** Блокнот. **15.15.** «Пчела Майя». Мультфильм. **15.40.** Беседы с епископом Василием (Родзянко). **16.10.** Рок-урок. **16.50.** Технодром. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Знакомые незнакомцы». **17.50.** Погода. **17.55.** «Просто Мария». (Мексика). **18.40.** Дневник Московского кинофестиваля. **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Азбука любви». 10-я серия. **21.10.** Репортаж ни о чем. **21.25.** КВН-ассорти. **23.20.** Мир на досуге. **23.55.** Рок-нролл ТВ. **00.55.** «Суперчувство». 1-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионнная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Без ретуши. **11.00.** Театр одного художника. **11.20, 13.25.** «Депрессия». Художественный фильм. 1-я и 2-я серии.**12.40.** Крестьянский вопрос. **14.50.** Мульти-пульти. **15.00.** Телебиржа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Хранители истины. **17.30.** Господа-товарищи. **17.45.** Парламентский час. **19.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера художественого телефильма «Санта-Барбара». 188-я серия. **20.15.** Антреприза. **21.00.** «Уроки Армении». Премьера видеофильма. **21.45.** Т. Альбиони. Адажио соль минор. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Ваше паво. **22.50.** Музыкальный экзамен. **23.50.** 365 дней в году.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **14.40.** Тележурнал. **15.40.** Лето. **16.15.** «Князь Дакала». Сериал пр-ва Англии. **16.40.** «Неустрашимые». Сериал пр-ва Канады. **17.05.** Для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Спортивная студия. **19.00.** «Спенсир». Сериал пр-ва США. **19.30.** Студия спорт. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** 7 минут для министра труда. **21.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **22.45.** Публицистическая программа. **23.0.** Что нового? **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Репортаж. **00.50.** Горячая линия. **01.05.** Телефильм воспоминаний. **01.50.** Телетеатр.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.45.** «Аннетта». Мультсериал. **10.10.** Земляничное лето. **10.45.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Молодые годы Чаплина». Сериал пр-ва Англии. **16.25.** Программа на вечер. **16.30.** Галерея «Двойки». **17.00.** Панорама. **17.05.** Документальный фильм. **17.35.** Лето в Польше. **18.00.** Моя вера. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **20.05.** Легенды кино. **21.00.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **23.45.** «Чужая кровь». Сериал пр-ва Канады. **23.25.** Слова и лица. **00.15.** Концерт. **01.00.** Панорама.

7, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Белыя крылы». Фільм-канцэрт. **9.30.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **10.00.** «Нашы суседзі». Мастацкі фільм. **11.20.** Опера «Дзікае паляванне караля Стаха». **13.15.** Навагрудак. Чытаючы Міцкевіча». Тэлефільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Паслуханая размова». Мастацкі фільм з субцітрамі. **14.55.** Экран-абітурыенту. **16.30.** Відзьма-нявідзьма. **17.30.** Гаспадар. Усё пра гародніну і не толькі. (Гр.). **18.10.** Дзеннік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **19.10.** Кавярня «Пяці зорак». **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** Беларусы свету. Перадача 2-я. **22.55.** Топ-агент. **23.25.** НІКа. **23.40.** «Купальская ноч». Мастацкі фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утреняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20, 13.30, 15.15, 16.20.** Мультфильм. **8.30.** Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.20.** Торговый мост. (Прямая). **9.50.** «Суперчувство». Научно-популярный фильм. 2-я серия. **10.20.** «Азбука любви». Художественный фильм. 10-я серия. **10.50, 00.00.** Пресс-экспресс. **11.20.** Художественный фильм «Остров сокровищ». 2-я серия. **12.40.** Фильмы режиссера Г. Панфилова. «Мать». Фильм первый. 2-я серия. **13.45.** Премьера хроникально-документального фильма «Яблоко любви» (ночь на Ивана Купала). **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.30.** Премьера телефильма «Музыкальный прогноз». **16.00.** «Между нами, девочками... **16.50.** Технодром. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Диаспора». **17.50.** Погода. **17.55.** «Просто Мария». **18.45.** Миниатюра. **19.00.** ТВ версия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Азбука любви». 11-я серия. **21.10.** Телевизионное знакомство. Ясухиро Накасоне. **21.55.** Дневник Московского кинофестиваля. **22.10.** Концерт международного музыкального фестиваля «Белые ночи Санкт-Петербурга». День второй. **00.10.** Кино и мода. **00.40.** «Суперчувство». 2-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00,22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** «Уроки Армении». Видеофильм. **9.00.** Музыкальный экзамен. **10.00.** Хранители истины. **10.30.** Звучат татарские напевы. **11.00.** «Мементо Мори». Художественный фильм. **12.25.** Досуг. **12.40.** Кресьянский вопрос. **13.25.** «Василиса Прекрасная». Художественный фильм. **14.35.** Антракт. **14.40.** Программа «03». **15.15.** Сигнал. **17.30.** Там-там новости. **15.45.** Золотая шпора. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Христианская программа. **17.30.** Лада-гол 93. **17.45.** Парламенстский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премеьра художественного телефильма «Санта-Барбара». 189-я серия. **20.20.** Рек-Тайм. **20.50.** Экран криминальных сообщений. **21.00.** Студия «Нота-Бене». **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Баскетбольное обозрение. **23.05.** Спектакль на заданную тему. **23.45.**Клуб «Желтая подводная лодка».

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Профессия — полицейский». Сериал пр-ва США. **15.15.** НЛО. **14.45.** Играет музыка. **15.00.** Прошлое и будущее. **15.30.** Тележурнал. **15.45.** Так, как в кино. **16.00.** Миниатюры. **16.05.** Репортер. **16.15.** «Князь Дакала». Сериал пр-ва Англии. **16.40.** «Неустрашимые». Сериал пр-ва Канады. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **19.20.** «Клиника в Шварцвальде». Сериал пр-ва Германии. **19.45.** Порядок вещей. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Спортивная студия. **23.05.** Легенды гитары. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Публицистическая программа. **00.45.** Горячая линия. **01.00.** Художественный фильм. **02.40.** Минипортреты. **03.00.** «Белое танго». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Кани кулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** «Приключения Гукки Фина». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** Видеоюниор. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** «Большие надежды». Сериал пр-ва Англии. **16.25.** Программа на вечер. **16.30.** Спорт. **17.00.** Панорама. **17.05.** Артист и его мир. **17.35.** Лето в Польше. **18.00.** Розыгрыш лото. **18.05.** Тележурнал. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Публицистическая программа. **21.10.** «Большие надежды». Сериал пр-ва Англии. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.05.** «Сара». Сериал пр-ва США. **23.30.** Телетеатр. **01.10.** Панорама.

8, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Жывыя струны». Фільм-канцэрт. **9.00.** Топ-агент. **9.30.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **10.00.** Старонкі беларускай музыкі. **10.20.** «Купальская ноч». Мастацкі фільм. **11.30.** «З душой». Дакументальны фільм. **12.00.** «Толькі ў музік-холе». Музычны фільм. **13.05.** Спявае ансабль народнай музыкі «Бяседа». **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Вельмі страшная гісторыя». Мастацкі фільм з субцітрамі. **14.55.** Экран — абітурыенту. **16.30.** З далёкіх вандровак. **17.35.** «Мэта — прафесія». Ашмянскі рэгіянальны цэнтр прафесійнай падрыхтоўкі. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... **19.15.** Наша здароўе. (Гр.). **19.45.** Пазіцыя урада. Актуальнае інтэрв'ю. **20.00.** Сустрэча праграмы «Тры кіты». З ветэранамі вайны ў Афганістане. **20.45.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Кантракт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** Да І з'езда беларусаў свету. **22.25.** Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». **23.55.** Ніка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.25.** Пропавшая экспедиция. **10.05.** Премьера документального фильма «Во поле березонька». **10.20.** «Азбука любви». Художественный ыильм. 11-я серия. **10.50, 00.15.** Пресс-экспресс. **11.20.** Художетвенный фильм «Остров сокровищ». 3-я серия. **12.25.** Фильмы режиссера Г. Панфилова «Мать». Фильм второй. 1-я серия. **13.30.** Премьера научно-популярного фильма «Имена на карте». Путь к Сахалину». **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** «Пчела Майя». Мультфильм. **15.40.** Новые имена. **15.50.** Беседы с епископом Василием (Родзянко). **16.10.** Ассоциация детского телевидения. **16.40.** До 16 и старше. **17.50.** Азбука собственника. **18.00.** Погода. **18.05.** «Просто Мария». **18.50.** Театр + ТВ. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Художественный фильм «Баллада о солдате». **22.45.** Дневник Московского кинофестиваля. **23.25.** «Яблоко, остров Пасхи, деревянное колесо и многие другие...». Музыкальная программа. **00.25.** «Гренада». Фильм-спектакль.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Сосед Тоторо». Мультфильм (Япония). **9.30.** У Ксюшы. **10.05.** К-2 представляет: «Фрак народа». **11.00.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 188-я и 189-я серии. **12.40.** Кестьянский вопрос. **13.25.** «Букет для вас». Международный фестиваль цветов. **14.10.** Маршал Жуков. Весна 45-го. Передача 1-я. **14.55.** Телетекст. **15.00.** Русская виза. **15.35.** Там-там новости. **15.50.** Студия «Рост». **16.20.** Трансросэфир. **17.05.** Человек дела. **17.30.** М-трест. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 190-я серия. **20.15.** Хроно. **20.50.** Экран крыминальных сообщений. . **21.00.** Тихий Дом. **2.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Уникальная операция ГКЧС. **22.50.** Тихий дом. **23.50.** Маскарад-салат.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **14.15.** Записки о природе. **14.35.** Документальный фильм. **15.25.** Четверть часа с медициной. **15.40.** Животные мира. **16.15.** «Князь Дакала». Сериал пр-ва Англии. **16.40.** «Неустрашимые». Сериал пр-ва Канады. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Культурно-публицистическая программа. **19.00.** Важнейшие события XX века. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **22.10.** Только в первой программе. **22.55.** Концерт. **23.45.** Хозяйственные новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный фильм. **00.40.** Горячая линия. **00.55.** Художественный фильм. **02.30.** Это люблю. **03.00.** «Контракт кальтелнбаха». Сериал пр-ва Германии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.45.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.10.** Жизнь в зоопарке. **10.35.** «Поколения:». Сериал пр-ва США. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** Художественный фильм. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Большой мяч. **17.00.** Панорама. **17.05.** «Подводные рыцари». Документальный сериал. **17.35.** Лето в Польше. **17.55.** Репортаж. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Школа лгунов. **20.35.** Театральная программа. **21.00.** Концерт. **21.45.** Тени жизни. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Режиссер и его звезда. **00.20.** Музыкальный журнал. **01.00.** Панорама.

8, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.**Пад купалам сусвету.**8.25.**«Гран-па ў белую ноч». Фільм-канцэрт.**9.30.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **10.00.** Шануйце песні свае. **10.35.** «Пазіцыя ўрада». Актуальнае інтэрвью. **10.50.** «Купалле». Фальклорны ансамбль. **11.40.** «Каўказкі палоннік». Мастацкі фільм. **12.55.** Мультфільм. **13.10.** Канцэнрт. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Разводы, разводы». Мастацкі фільм. (Балгарыя). **14.55.** Экран-абітурыенту. **16.30.** «Аісценак», «Легкі хлеб». Кароткаметражныя фільмы. **17.40.** Для школьнікаў. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Магілёў). **19.10.** Беларусы свету. Перадача 3-я. **19.40.** Эпіцэнтр. Чацвертая ўлада. **20.20.** «Адзінока іду ў нязнанае. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **21.45.** Да І з'езда беларусаў свету. **23.05.** НІКа. **23.20.** «Небяспечнае падабенства». Мастацкі фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **5.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Фильм-детям. Чехарда. **9.30.** Концерт Государственного ансамбля танца «Казаки России». **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50, 01.10.** Пресс-экспресс. **11.20, 18.55.** Америка с М. Таратутой. **11.45.** Художественный телесериал. «Мелочи жизни». 1-я и 2-я серии. **12.45.** Фильмы режиссера Г. Панфилова. «Мать». Фильм второй. 2-я серия. **13.50.** Ммультфильм. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** «Пчела Майя». Мультфильм. **16.30.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Стороны света». **15.55.** Вслед за сказкой. **16.55.** Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Владикавказ) — «Спартак» (Москва. В перерыве — Новости. **18.50.** Погода. **19.20.** Человек и закон. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Поле чудес. **21.35.** Человек недели. **21.50.** Премьера художественного фильма «Суини». 2-я серия (Англия). **22.45.** Дневник Московского кинофестиваля. **23.25.** ВИД представляет: политбюро, спецвыпуск музобоза.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.20.** Большой скандал. **8.50.** Тихий дом. **9.45.** Белая ворона. **10.30.** Ретро-шлягер. **11.00.** Домашний экран. Художественный телефильм. «Санта-Барбара». 190-я серия. **11.50.** Мастера. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Букет для вас. **14.10.** «Маршал Жуков. Весная 45-го». Передача 2-я. **14.55.** Концерт. **15.10.** Телебиржа.**15.40.** Там-там новости. **15.55.** Студия «Рост». **16.25.** Трансросэфир. **16.55.** «Дисней по пятницам». «Маленькие разведчики». 1-я серия. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «К-2» представляет. **21.30.** Городок. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Вечерний салон. **00.05.** Ночной сеанс. «Виадук».

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Художественный фильм. **15.05.** Рядом с нами. **16.15.** «Князь Дакала». Сериал пр-ва Англии. **16.40.** «Неустрашимые». Сериал пр-ва Канады. **17.05.** Для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Программа советов. **19.00.** Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Художественный фильм. **00.20.** Вечерние новости. **00.35.** Музыкальная программа. **00.40.** Горячая линия. **00.50.** «Гражданская война». Сериал пр-ва США. **01.35.** «Неуловимая банда». Сериал пр-ва Франции. **03.05.** «Сменщицы». Сериал пр-ва Польша.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.45.** Мультфильм. **10.10.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **10.35.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **11.35.** «Сумасшедший спорт». Сериал пр-ва Австралии. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Спорт. **17.00.** Панорама. **17.35.** Спорт. **17.05.** Советы туристу. **17.20.** Лето в Польше. **18.00.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **18.25.** Телетурнир. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Репортеры представляют. **22.45.** Джаз-фестиваль. **00.15.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **01.00.** Панорама. **01.10.** Телетеатр.

10, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.00, 21.30.** Пад купалам сусвету. **8.20.** «Небяспечнае падабенства». Мастацкі фільм (Францыя).**10.00.** Паказвае Гродна. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Урокі здароўя. **11.35.** Што у скрыні маю... **12.20.** Канцэрт дзяржаўнай харавой капэлы Беларусі імя Р. Р. Шырмы. **13.25.** Пра шахматы і шахматыстаў. **14.00.** «Край надзежных жонак». Разважанні над радком статыстыкі.(Гр.). **14.40.** Тэатр і музыка часоў Гальдоні. **16.05.** «Сустрэча для Вас. **16.25.** Мультфільм. **16.35.** Хрысціянская праграма.**17.05.** Тэлебом. **18.05.** Спартыўны стыль. **18.35.** Грамадская думка. **19.35.** Сізбар-топ-10.**20.** **40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.40.** Да І з'езда беларусаў свету. **21.55.** Мастацкі фільм «Парыж-Тэхас» (Францыя, Германія). **00.05.** НІКА. **00.20.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.20.** Утренняя гимнастика. 6.35. Пресс-экспресс. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.30.** Спорт-шанс. **8.00.** Погода. **8.05.** «Марафон-15» представляет. **8.30.** Помоги себе сам. **19.00.** Автограф по субботам. **9.30.** Авиакосмический салон. **9.45.** Музыкальный киоск. **10.25.** Лица власти. **10.40.** Гала-концерт с участием О. Газманова, группы «Кар-мэн». **11.55.** Художественный фильм «Однолюбы». **13.35, 14.25.** Премьера мультфильма «Принц и русалочка». 14-я и 15-я серии (Франция). **14.50.** Азбука собственника. **15.00.** Премьера фильма-монографии «Мы только знакомы». **15.40.** Деньги и политика. **16.10.** Дневник Московского кинофестиваля. **16.25.** Радио «Надежда» собирает друзей. **17.25.** Спортивная программа ультра-си. **18.05.** Играй, гармонь! **18.50.** Премьера художественного фильма «Рыцари Хьюстона». Фильм 2-й (США). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Голубое и серое». 2-я серия (США). **21.30.** Студия «Резонанс» представляет... **21.50.** Брейн ринг. **22.40.** Концерт. **23.35.** Погода. **23.40.** Художественный фильм «Декалог-11». **00.40.** Парад «звезд». Благотворительный ночной бал.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Свой взгляд на мир. **7.55.** Виниловые джунгли. **8.55.** Пилигрим. **9.40.** Театр одного художника. **10.00.** XX век в кадре и за кадром. **10.30.** До Москвы — далеко. **11.15.** Лучшие игры НБА. **12.10.** Козырная дама. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Токио: три дня в июле. **13.45.** Амика веритас. **14.45.** «К-2» представляет: «Звезды» Америки. **15.15.** Футбол без границ. **16.10.** Художенственный фильм Э. Климова «Прощание». 1-я и 2-я серии. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Шарман-шоу. **21.45.** Фильм-премьер. **21.00.** Контрасты. **21.40.** Репортер. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Первенство мирвой лиги по волейболу. Россия-Греция. **23.55.** Программа «А».

ПОЛЬША-I

8.30. Информационно-хозяйственный журнал. **9.35.** Все об огороде. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.25.** Программа для детей. **12.05.** Повести о дикой природе. **12.30.** «60/90». Тележурнал. **13.00.** Новости. **13.10.** Телетеатр. **14.30.** Прощай Рокфеллер. **15.00.** В джунглях. **15.20.** Сенсации XX века. **15.50.** Только в первой программе. **16.40.** Концерт. **17.00.** Репортаж из Ирана. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Программа о моде. **19.10.** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Защита королевства». Фильм пр-ва Англии. **22.50.** Карьеры и барьеры. **00.00.** Новости. **00.10.** Спортивная суббота. **01.05.** «Буллитт». Фильм пр-ва США. **03.00.** «Сменщицы». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Дни моря. 9.00. Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Урок языка глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.30.** Рождение галереи. **11.00.** Лето. **11.10.** Спорт. **12.05.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **13.05.** Развлекательная программа. **14.25.** Каскадерские повести. **14.55.** Развлекательня программа. **15.00.** События недели. **15.30.** Документальный фильм. **16.10.** Животные мира. **17.00.** Панорама. **17.05.** Розыгрыш лото. **17.15.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **17.40.** Киносеанс. **18.05.** Баллада о дороге. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Местная программа. **19.05.** Местная программа. **19.30.** Документальный фильм. **20.00.** Музыкальные повести. **21.00.** Спортивная студия. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.40.** Развлекательная программа. **23.10.** Фестиваль польского телевизионного творчества.**00.10.** Документальный фильм. **01.00.** Панорама. **01.10.** Концерт.

11, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 20.30.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** «Дзяржурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.25, 17.15.** Мультфільм. **9.40, 17.15.** Мультфільм. **9.40.** Фільм-дзецям. **10.55.** Сімфонія «Гравюры». **11.45.** «Гняздо Глушца». Спектакль. **14.00.** «Прыгода ў каралеўстве». Мультфільм. 22-я серыя. **14.30.** Таямніца. **15.05.** «Белые росы». Мастаці фільм. **16.30.** Беларусь — мая шыпшына. **17.25.** «Гэта ціхае жыццё ў Глыбокім». Тэлефільм. **17.45.** «Грог». Кінакамедыя (Італія). **19.05.** Прэм'ера дакументальнага фільма «А мае міране добрыя людзі». **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.00.** «Каскад». **21.20.** Мастацкі фільм «Галівудскія мары» (ЗША). **22.50.** У сэрцах жыве Беларусь.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00, 17.45, 23.00. Новости. **6.20.** Утренняя гимнастика. **6.30.** Авто-шоу. **6.45.** Технодром. **7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер — последний из динозавров». **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Тираж «Спортлото». **9.45.** Утренняя звезда. **10.35.** Соло. **11.00.** Военное ревю. **11.30.** Под знаком Пи. **12.20.** Новое поколение выбирает. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.20.** Диалог в прямом эфире. **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Живое дерево ремесел. **16.00.** Премьера мультфильмов «Каспер и его друзья» (Англия), «Настоящие охотники за привидениями (США). **16.50.** Панорама. Международная программа. **17.30.** Телелоция. **18.00.** Галина Вишневская в Останкино. **19.00.** Погода. **19.05.** Премьера художественного фильма «Тайны семьи де Граншан». 1-я и 2-я серии. **21.00.** Итоги. **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00.** Дневник Московского кинофестиваля. **22.15.** Концерт международного музыкального фестиваля «Белые ночи Санкт-Петербурга». День третий. **00.05.** Большая прогулка.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Мегаполис. **7.55.** «Европа плюс» в гостях у РТВ. **8.25.** Соседи по планете. **8.55.** Студия «Рост». **9.25.** Если вам за... **9.55.** Аты-баты... **10.25.** Кипрас Мажейка. **11.55.** Зигзаг удачи. **11.05.** «Безотцовщина». Художественный фильм. **12.40.** Шесть соток. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Российскай энциклопедия. **14.05.** В мире животных. **15.05.** Вези меня, извозчик... **15.50, 17.40.** Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1.
16.50. Волшебный мир Диснея. «Новые приключения Винни-Пуха», «Черный плащ». **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Давно ушедший». Художественный фильм. **21.40.** Америка Владимира Познера. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Коробка передач. **22.50.** Первенство мировой лиги по волейболу. Россия-Греция. **23.50.** Звездный дождь.

ПОЛЬША-I

8.30. Сельскохозяйственная программа. **10.00.** «Дети Хендерсонов». Сериал пр-ва Австралии. **11.30.** Программа католической редакции. **12.00.** Документальный сериал. **12.50.** Телеконцерт пожеланий. **13.20.** С камерой среди зверей. **13.45.** Музыкальная программа. **14.30.** В старом кино. «Подпольная аристократия». **16.15.** Тележурнал. **17.00.** Спортивная студия. **17.40.** Антенна. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 197. **19.20.** Семь дней — мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Жемчуг в короне». Сериал пр-ва Англии. **22.10.** Кабаре Ольги Липиньской. **22.55.** Спортивное воскресенье. **23.45.** Вечер в театре. **01.20.** «Отвратительная девушка». Фильм пр-ва Германии. **01.55.** Малая антология кабаре. **02.40.** «Сменщицы». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬШ-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.20.** Фильм для глухих. **10.10.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.20.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Программа для молодежи. **12.00.** Цирки мира. **13.00.** «Семейный бумеранг». Сериал пр-ва Англии. **13.45.** Краковские легенды. **14.00.** Путешествие во времени и пространстве. **15.00.** Лето. **15.10.** Программа о животных. **15.40.** Концерт года. **16.30.** Час с Ханной Берберой. **16.50.** Программа дня. **17.00.** Панорама. **17.20.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **17.50.** Развлекательная программа. **18.20.** Лето. **18.30.** Спорт. **19.20.** Лето. **19.30.** Спектакль варшавской оперетты.**20.20.** Документальный фильм. **21.10.** Час откровения. **22.00.** Панорама. **22.30.** Джаз-фестиваль. **23.20.** «Банита». Сериал пр-ва Канады. **00.10.** Концерт. **01.00.** Панорама. **01.05.** Репортаж из турне по Азии.

Lekcja języka polskiego

pani mgr Matyldy Świgoń

Temat: Związki wyrazowe w zdaniach

mój syn,	związki wyrazowe - словосочетания
które piętro,	dzieci - ребята, дети
twoje książki,	zdjęcie - снимок
twój brat,	piętro - этаж
która godzina,	kartka - страница
moje dzieci,	zdanie pytające - вопрос
jego żona,	mieszkanie - квартира
kilka kartek,	mąż - муж
swoje zdjęcie	żona - жена
	mała wieś - малая деревня
	duże miasto - большой город
	dobry zawód - хорошая профессия
	ciekawa praca - интересная работа
	piękne mieszkanie - красивая квартира
	własny dom - собственный дом
	ładnie położone - красиво расположенный
	czyste ulice - чистые улицы
	rodzinna miejscowość - родные места
	autobus miejski - городской автобус
	niedaleko - недалеко
	blisko - близко

1. Zbuduj z tymi wyrażeniami zdania pytające typu..

Kim jest twoja córka?

Czy to jest twoje mieszkanie?

Czy mogę poznać twojego męża?

2. Opowiadamy o sobie.

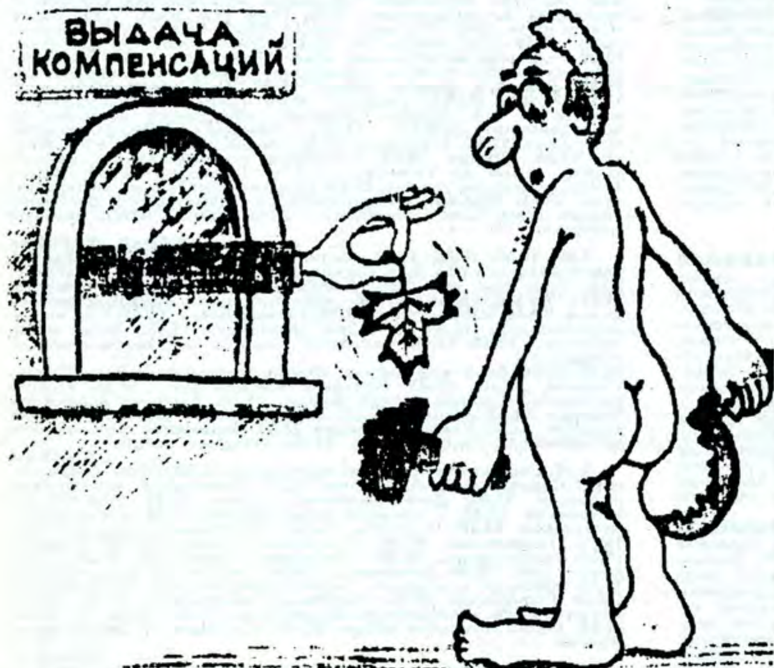
Urodziłem się w małej wsi. Mieszkam teraz w dużym mieście. Mam dobry zawód i ciekawą pracę. Posiadam piękne mieszkanie. Buduję własny dom. Miasto jest ładnie położone. Są w nim czyste i przestronne ulice. Moja rodzinna miejscowość jest niedaleko od nowego domu. Dojeżdżam autobusem miejskim.

Kuchnia polska

Zrazy wołowe zawijane

50 dag polędwicy wołowej, 4 jajka ugotowane na twardo, 5 dag startego chrzanu, 2 łyżki śmietany, 4 dag mąki, 2 jajka, tarta bułka, sól, pieprz, cukier i sok z cytryny do smaku.

Polędwicę umyć, zdjąć błonę, pokrajać na 4 plastry, rozklepać tłuczkiem zwilżonym wodą, posypać przyprawami, jajka przekrajać na pół, wyjąć żółtka, przetrzeć przez sito, połączyć z chrzanem i śmietaną, doprawić, napełnić białka, złożyć razem, ułożyć na mięsie, zwinąć boki do środka, potem w ruloniki. Następnie oprószyć mąką, panierować w rozmieszanych jajkach i tartej bułce, zrumienić ze wszystkich stron na silnie rozgrzanym tłuszczu, dosmażyć na małym ogniu. Podawać z ziemniakami, buraczkami, surówkami.

MATKO POLKO!

Chcesz nauczyć swoje dziecko języka ojczystego? - Oddaj go do polskiej szkoły!

ASTROLOG

Druga dekada Raka 2-12 lipca

Urodzeni w tej dekadzie znajdują się pod dodatkowym wpływem Merkurego. W korzystnym układzie wzmacnia on inteligencję, poczucie humoru, spryt, przedsiębiorczość i krasomówstwo. Działając destrukcyjnie potęgują nerwowość, rozwiązłość, chaotyczność i gadulstwo.

Osoby z tej dekady są bardziej odporne psychicznie i fizycznie od pozostałych Raków. Znając własne siły i możliwości są znacznie odważniejsze, bardziej przedsiębiorcze, a nawet przejawiają tupet i lekceważenie innych. Potrafią ignorować słabych konkurentów, być zarozumiałe i aroganckie.

Raki z tej dekady stać na wielkie wyczyny i niejednokrotnie dokonują ich, ale mimo dużych możliwości na ogół poprzestają na rzeczach prostszych i łatwiejszych, a heroizm funkcjonuje u nich jedynie w marzeniach.

W miłości Rak, niezależnie z której dekady pochodzi, zachowuje się podobnie. Różni się jedynie tym, że jest bardziej zazdrosny, uparty i kapryśny. Nieraz staje się to nawet przyczyną rozpadu jego małżeństwa.

W ogóle to Rak nie potrafi żyć bez rodziny, która jest dla niego tą skorupką ochronną, pancerzem osłaniającym go przed niebezpieczeństwami życia. Jeżeli rozpadnie mu się jedno gniazdo domowe, szybko zakłada drugie.

SAVOIR VIVRE

Skąd tyle nieporozumień wokół talerza zupy i łyżki, którą znali już mieszkańcy Babilonu?

Gdyby wszystko było proste, logiczne i raz na zawsze uzgodnione - nie byłoby całej zabawy, którą przez stulecia uprawiali ludzie wykwintni i dystyngowani. Wielce pouczająca może być tutaj rozmowa, jaką zarejestrowała historia obyczajów. Rzecz dzieje się w Paryżu w 1786 roku, kiedy to Wersal w zawrotnym tempie dyktował coraz to nowe mody. Coś, co było absolutnie obowiązujące wczoraj, dziś traktowano jako przejaw złego gustu. Bo to coś już się upowszechniło, zeszło niżej, do mieszczańskich salonów, a tym samym straciło całą wykwintność i czar wyższego wtajemniczenia.

Ofiarą owych zmieniających się mód padł profesor literatury pięknej, który miał nieszczęście jeść obiad w dworskim towarzystwie. Wynikły z tego same nieporozumienia, co dobitnie uświadamia nieszczęśnikowi pewien bywały poeta , rejestrujący dla nauki ową rozmowę:

- Idę o zakład, że popełnił pan mnóstwo uchybień.

- Jakżeś - odparł abbe Cosson, mocno zaniepokojony.

- Wydaje mi się, że robiłem to samo co wszyscy.

- Co za przypuszczenie! Dałbym głowę, że nie zrobił pan nic, jak wszyscy. Ale zaraz się przekonamy, ograniczę się do samego obiadu. A więc, co zrobił pan z serwetką siadając do stołu?

- Z serwetką? Zrobiłem to, co wszyscy. Rozwinąłem ją, włożyłem na siebie i wetknąłem kącikiem do butonierki.

- A więc właśnie, mój drogi, był pan jedyny, który tak zrobił. Nie zakłada się już serwetki, po prostu kładzie się ją na kolanach. A jak jadł pan zupę?

- Jak wszyscy chyba... Wziąłem łyżkę do jednej ręki, widelec do drugiej...

- Boże miłosierny! Widelec! Nikt nie używa widelca do zupy... Ale niech mi pan powie, jak jadł pan chleb.

- Odkrawałem go akuratnie nożem.

- Otóż, chleb łamie się, nie odkrawa... Dalej jak pił pan kawę?

- No, to już z pewnością jak wszyscy; kawa była gorąca, przelewałem ją małymi porcjami z filiżanki na spodek.

- No właśnie, robił pan tak, jak z pewnością nikt nie robił: kawę pije się z filiżanki, nigdy zaś ze spodka...

Humor szkolnych zeszytów

Koguty mają piękne upierzenie i często są samcami.

Ignacy Krasicki mimo duchownego stanu był poetą dość frywolnym, dlatego pisał wyłącznie świeckie bajki i satyry.

Japonia jest państwem zawulkanizowanym.

Dzieci nie należy bić właśnie za przewinienia.

Monotonię równiny, na której rozegrała się bitwa, urozmaicały tylko grupy poległych.

W dramacie "Wesele" widzimy chłopów, w których znajduje się wielki patriotyzm.

Nasza kotka jest w błogosławionym stanie.

Każdy muzułmanin, modląc się, skłania głowę ku Medyce.

OGŁOSZENIA

Zawiadamia się wszystkich Kombatantów Polskich zamieszkałych na terenie Białorusi, że w Grodnie przy ul. Dzierżyńskiego 32 w DOMU POLSKIM w każdą niedzielę od godziny 10.00 do 14.00 przyjmuje interesantów przewodniczący S.P.K. Federacji Światowej.

por. Apoloniusz Woliński

"Głos znad Niemna" Wydawca: Związek Polaków na Białorusi

Adres redakcji: 230005 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32 tel. 44-94-57

Druk: Zakłady Graficzne Grodno, ul. Poligrafistów 4

CENA 10 rub

Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8 Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Zamówienie nr... 3204

Nakład: 9 000 egz.

P.o. redaktora naczelnego L. Michajlik